

**Česká zemědělská univerzita v Praze**

**Provozně ekonomická fakulta**

**Katedra ekonomiky**



**Diplomová práce**

**Analýza soft a hard power Číny vůči Evropě**

**Bc. Eliška Jirásková**

**© 2023 ČZU v Praze**

# ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

## ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Eliška Jirásková

Světová ekonomika

Název práce

**Analýza soft a hard power Číny vůči Evropě a EU**

Název anglicky

**Analysis of China's soft and hard power vis-à-vis Europe and EU**

---

### Cíle práce

Cílem práce je na základě teorie "soft power" a "hard power" identifikovat prvky těchto složek moci v čínské politice vůči Evropě a EU, míru vlivu a to, jakým způsobem jsou tyto vlivy vnímány ze strany evropských států.

### Metodika

Zpracování diplomové práce lze rozdělit do několika dílčích kroků.

Struktura práce je následující:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Literární rešerše
4. Analytická část
5. Závěr

V úvodu autorka v krátkosti uvede téma a vysvětlí, proč je toto téma pro zpracování relevantní.

V následující kapitole nazvané "Cíl práce", autorka upřesní svůj cíl, výzkumnou otázku a hypotézy spojené se zpracováním práce. Zároveň vysvětlí potenciální přínos své práce pro aktuální výzkum.

Následovat bude tvorba literární rešerše. Tato část poskytne podrobný přehled literatury a aktuálního stavu znalostí se zaměřením na "soft and hard power" Číny. Bude zahrnovat kritickou analýzu nejvýznamnějších studií včetně použitých metod, zjištěných výsledků a případně i problematických bodů. Metodicky bude tato část práce analýzou dokumentů.

Literární rešerše vytvoří podklad pro autorku k upřesnění metod použitých pro analytickou část práce. Kapitola nazvaná "Metodika" detailně představí metodický postup práce, použité metody; kapitola bude obsahovat také zdroje dat, jejich popis a postup jejich přípravy pro analýzu.

V následujícím kroku (analytická část) autorka s využitím metod uvedených v metodice využije poznatky získané během studia literatury k analýze získaných dat. Tato část je stěžejní složkou diplomové práce. Tato část diplomové práce bude obsahovat výsledky analýzy a srovnání výsledků s ostatními autory zaměřenými na stejné téma (diskuse). Tato část může obsahovat také doporučení pro tvůrce politik nebo další zainteresované strany.

V závěrečné části (kapitola Závěr) autorka shrne své poznatky, zmíní omezení výzkumu a uvede případné možnosti dalšího výzkumu.



### Doporučený rozsah práce

50 – 70 stránek

### Klíčová slova

Soft power, hard power, China, EU, national interest

---

### Doporučené zdroje informací

- Dams, Ties, Xiaoxue Martin, and Vera Kranenburg. 2021. "China's Soft Power in Europe Falling on Hard Times A Report by the European Think-Tank Network on China (ETNC)."
- Hagstrom, Linus, and Astrid H.M. Nordin. 2020. "China's 'Politics of Harmony' and the Quest for Soft Power in International Politics." *International Studies Review* 22 (3): 507–25.  
<https://doi.org/10.1093/isr/viz023>.
- Lee, Jung Nam. 2008. "The Rise of China and Soft Power: China's Soft Power Influence in Korea." *China Review* 8 (1): 127–54.
- Map!Influence: <https://mapinfluence.eu/cs/> [online]
- MERICs: Mercator Institute for China Studies <https://meric.org/en> [online]
- Singh, Mandip. 2018. "From Smart Power to Sharp Power How China Promotes Her National Interests." *Journal of Defence Studies* 12 (2 (July-September 2018)): 5–25.  
[https://doi.org/10.1007/978-1-349-95321-9\\_151](https://doi.org/10.1007/978-1-349-95321-9_151).
- SINOPSIS: ČÍNA V KONTEXTU A SOUVISLOSTECH <https://sinopsis.cz/> [online]
- Yağci, Mustafa. 2018. "Rethinking Soft Power in Light of China's Belt and Road Initiative." *Uluslararası İlişkiler* 15 (57): 67–78. <https://doi.org/10.33458/uidergisi.518043>.
- Zhou, Ying, and Sabrina Luk. 2016. "Establishing Confucius Institutes: A Tool for Promoting China's Soft Power?" *Journal of Contemporary China* 25 (100): 628–42.  
<https://doi.org/10.1080/10670564.2015.1132961>.
- 

### Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

### Vedoucí práce

doc. Ing. Irena Benešová, Ph.D.

### Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 15. 7. 2022

**prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.**

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 2. 11. 2022

**doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.**

Děkan

V Praze dne 02. 04. 2023

### **Čestné prohlášení**

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Analýza soft a hard power Číny vůči Evropě“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 6. 4. 2023

---

### **Poděkování**

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Ireně Benešové, Ph.D. za odborné vedení mé práce, všestrannou pomoc, množství cenných a inspirativních rad, podnětů, doporučení, připomínek a zároveň za velkou trpělivost s obdivuhodnou ochotou při konzultacích poskytnutých ke zpracování této práce. Dále bych ráda poděkovala své rodině a přátelům za pevné nervy a podporu i v těch nejtěžších chvílích v rámci mého studia.

# **Analýza soft a hard power Číny vůči Evropě**

## **Abstrakt**

Moc a síla jsou motorem lidstva a ekonomik po celém světě a lze na ní pohlížet z několika úhlů pohledu. Rozlišením těchto pohledů se přibližujeme k lepšímu pochopení konceptu síly v rámci globální politiky. Porozuměním různým aspektům a správným definováním typologie moci lze analyzovat globální sílu země, konkrétně v tomto případě Číny a vytvořit na základě této analýzy případné strategie na národních úrovních.

Primárním cílem této diplomové práce je identifikace prvků a podstaty soft a hard power Číny ve vztahu k Evropským státům. Sekundárním cílem potom je na základě srovnávacího návrhu této diplomové práce analyzovat potencionální rozdíly a společné rysy v chování Číny vůči zemím Evropy.

Tato diplomová práce je založena na teoretickém základu. Za pomoci literární rešerše autorka přibližuje koncept pojmů hard a soft power a uvádí jejich teoretickou rovinu v mezinárodním kontextu. V rámci analytické práce autorka s využitím relevantních ukazatelů analyzuje konkrétní data a okolnosti v rámci působení soft a hard power Číny v návaznosti na Evropu.

Na závěr autorka zhodnotí výsledky a poskytne vlastní úhel pohledu včetně doporučení v návaznosti na předchozí kapitoly.

**Klíčová slova:** Čína, Evropa, Evropská unie, hard power, soft power, soft power index, FDI, COVID-19, HDP, vojenské výdaje, globální index palební síly

# **Analysis of China's soft and hard power vis-à-vis Europe**

## **Abstract**

Power and strength drive humanity and economies across the globe and can be seen and understood from several angles. By distinguishing these views, we move closer to a better understanding of the concept of power within global politics. By understanding the various aspects and correctly defining the typology of power, one can analyze the global power of a country, specifically in this case China, and create possible strategies at national levels based on this analysis.

The primary goal of this thesis is to identify the elements and nature of China's soft and hard power concerning European countries. The secondary goal is to analyze potential differences and common features in China's behavior towards European countries based on the comparative proposal of this thesis.

With the help of literary research, the author approaches the concept of hard and soft power and presents their theoretical level in an international context. As part of the analytical work, the author uses relevant indicators to analyze specific data and circumstances within the framework of the influence of China's soft and hard power against Europe.

In the end, the author evaluates the results and provides her point of view, including recommendations following the previous chapters.

**Keywords:** China, Europe, European Union, hard power, soft power, soft power index, FDI, COVID-19, GDP, military spending, global firepower index



# Obsah

<b>1 Úvod.....</b>	<b>11</b>
<b>2 Cíl práce a metodika .....</b>	<b>13</b>
2.1 Cíl práce .....	13
2.2 Metodika .....	13
<b>3 Literární rešerše .....</b>	<b>15</b>
3.1 Definice soft power a hard power .....	15
3.1.1 Podstata hard power a soft power .....	15
3.1.2 Nástroje a efektivita hard a soft power .....	17
3.1.3 Hranice mezi hard power a soft power .....	19
3.2 Čína a soft power .....	19
3.2.1 Přístup Číny k soft power .....	21
Kultura.....	22
Média.....	23
Diplomacie zaměřená na mezilidské vztahy .....	23
Konfuciovi instituty: propagace kulturních hodnot .....	24
Ekonomika .....	27
Ekonomická diplomacie .....	29
Zahraniční politika .....	31
3.3 Čína a hard power .....	32
Vývoj čínské hard power .....	33
Čínská hard power .....	34
Využití hard power Čínou.....	35
<b>4 Analytická část .....</b>	<b>38</b>
4.1 Změny ve strategii Číny při změnách ve vedení země .....	38
4.2 Kontext vztahů mezi Čínou a Evropou .....	44
4.3 Soft power .....	49
Soft power index .....	50
Čínské přímé zahraniční investice .....	53
Čínští hlavní partneři v rámci exportu v roce 2022 .....	60
COVID-19 a jeho vliv na soft power .....	61
4.4 Hard power.....	64
Hrubý domácí produkt Číny .....	64

Vojenské výdaje.....	66
Globální index palební síly .....	68
<b>5 Závěr.....</b>	<b>71</b>
<b>6 Seznam použitých zdrojů .....</b>	<b>74</b>
<b>Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk.....</b>	<b>89</b>
6.1 Seznam obrázků .....	89
6.2 Seznam tabulek .....	89
6.3 Seznam grafů.....	89

# 1 Úvod

Svět se neustále vyvíjí. Co platilo před několika lety dnes již může být neaktuální. Svět se neustále posouvá vpřed. Jenom pohled na světové dějiny je toho důkazem. Některé události doslova změnily svět a je otázkou či v dobrém, či špatném smyslu. Globalizace svět zmenšila a propojila více, než tomu bylo v minulosti. Tyto změny vedly k silnějším geopolitickým a ekonomickým vztahům mezi zeměmi. Asie, je část světa, která se po celá staletí vyvíjela relativně samostatně bez výraznějšího vlivu okolního světa. Dlouhá staletí zde vznikala vlastní podoba kultury a fungování, která se tolik liší od ostatních částí světa. Počínaje architekturou, kulturou, adaptací na okolní prostředí, písmo a způsob chování. Asie byla po velmi dlouhou dobu vnímána jako nepřístupný a oddálený svět.

Nicméně autorka je toho názoru, že v posledních letech se tato část světa více přiblížila i lidem, kteří nemají jako koníček dobrodružné cestování, či nejsou aktivní v rámci mezinárodních politických či obchodních vztahů. Asie nám poslední dobou ukazuje, že má rozhodně co nabídnout. Asie je velká oblast, kde se nachází země, každá se svými specifiky a zajímavostmi, které jistě stojí za to poznat. Nicméně jedna země silně rezonuje celým světem. Jedná se o nejsilnějšího z asijských tygrů, Čínu. Zemi plnou divů, kulturního bohatství, kterou hlavně v posledních letech provází turbulentní vývoj a smíšené pocity. Na jednu stranu je Čína obdivuhodnou kulturně bohatou a perspektivní zemí a na druhou je to země s jiným politickým zřízením a je obávaným hráčem na poli mezinárodních vztahů.

Čína je zemí na kterou je mnoho smíšených názorů. Na jednu stranu to po dlouhou byla země, kde se vyrábělo nekvalitní zboží za pomoci nehumánních podmínek práce. Země, kde lidé žijí v chudobě. Na druhou stranu se ale jedná o zemi s jedním z největších spotřebitelských trhů na světě. Zemi, která dominuje v ekonomickém růstu a za poslední léta dosáhla významných výsledků v oblasti vyzdvižení lidí z chudoby. Obraz Číny je proto rozporuplný. Existuje neskutečně mnoho úhlů pohledu na věci, že je nemožné vybrat si ten správný.

Z toho důvodu se autorka rozhodla pro toto téma, neboť si je vědoma, že nelze žádný stát na světě brát jenom pozitivně či negativně. Každý stát má svá pro a proti. A z toho důvodu by autorka ráda představila v rámci této diplomové práce pohled na Čínu z pohledu dvou

složek moci – hard power a soft power. Hlavním úmyslem zpracování tohoto tématu je poskytnout pohled na oba přístupy síly, které jsou velmi často opomíjeny. Často se totiž stává, že lidé se soustředí pouze na tu výraznější okolnost, kterou bezpochyby je ve spojitosti s Čínou právě hard power, a zapomínají sledovat i jiné aspekty přístupu k moci a mezinárodním vztahům. Politika a strategie každé země jsou silně determinovány počátkem samotného státu a změna, ať už je jakákoliv trvá určitý čas.

Posledních pár let bylo velmi těžkých, a proto si autorka myslí, že je důležité pokusit se minimalizovat jakýkoliv mylný pohled a překonat jakýkoliv nedostatek ve vzájemném porozumění, aby hlavně vztahy na globální úrovni měly šanci fungovat i nadále.

## **2 Cíl práce a metodika**

### **2.1 Cíl práce**

Hlavním cílem této diplomové práce je identifikovat prvky a podstatu soft a hard power Číny ve vztahu k Evropským státům. Prostřednictvím srovnávacího návrhu této diplomové práce bude možné analyzovat potencionální rozdíly a společné rysy v chování Číny vůči zemím Evropy.

Hlavním přínosem této diplomové práce by mělo být poskytnutí uceleného dokumentu shrnujícího koncept čínské hard power a soft power za účelem využití této diplomové práce k přípravě strategií na národních úrovních, kde se s nimi bude nadále pracovat.

Pokud by výsledky odhalily, že Čína ve svých vztazích využívá převážně nástroje hard power, tak je třeba Čínu brát jako tvrdou velmoc. V opačném případě, pokud se ukáže, že Čína využívá převážně nástroje soft power, tak je třeba ji brát jako zemi využívající ve vztazích s evropskými státy soft power.

Abychom však mohli studovat čínské využití soft a hard power, je nutné nejprve konkretizovat koncepty obou sil. Proto tato diplomová práce také přispěje k lepší orientaci a pochopení hard power a soft power.

Přínos této diplomové práce bude tedy trojí. Přispěje k pochopení čínských nástrojů hard power a soft power a zda by Čína měla být chápána jako hard power či soft power v návaznosti na mezinárodní vztahy s Evropskou Unií.

### **2.2 Metodika**

Tato diplomová práce bude mít analytický a vysvětlující přístup. Hard power a soft power budou analyzovány v návaznosti na Evropu, aby ukázaly, jaké nástroje v rámci těchto přístupů Čína využívá v rámci mezinárodních vztahů s Evropou.

Struktura této diplomové práce bude následující. V první části bude zpracován současný teoretický stav řešené problematiky. Tato část práce představuje analýzu dokumentů.

Jedná se tedy o kvalitativní výzkumnou metodu sloužící k sestavení teoretického rámce této diplomové práce. Jedná se o formu cíleného systematického výzkumu zaměřeného na analyzovanou problematiku. V rámci analýzy dokumentů budou zkoumány a vyhodnocovány tištěné elektronické dokumenty zaměřené na sledovanou problematiku soft a hard power. Cílem analýzy dokumentů je interpretovat zjištěné poznatky a definovat současný stav poznání v oblasti soft a hard power za účelem jejich empirického ověření v analytické části práce.

V druhé části práce bude diskutován koncept čínské hard power a soft power v evropském kontextu. Tato část práce představuje kombinaci různých metodických přístupů tak, aby byl naplněn cíl práce a zároveň zachován celistvý přístup práce. V úvodu analytické části autorka využije komparativní přístup a analýzu dokumentů pro zhodnocení rozdílného přístupu čínských politických představitelů k využití principu síly. Jedná se spíše o kvalitativní zhodnocení založené na studiu dokumentů. Jedná se tedy o kontextuální analýzu, která se využívá při hledání širších souvislostí zkoumaných jevů. Čínská hard a soft power je využívána vůči třetím zemím, tedy je nutné zařadit chování této země do vnitřních i vnějších souvislostí.

Jako hlavní překážku autorka vnímá problém v analýze konkrétně soft power, která spočívá v samotné podstatě, kterou je fakt, že tento koncept je neměřitelný a nehmotný. Z tohoto důvodu je velmi obtížné definovat jednotlivé závislé či nezávislé proměnné. Zároveň není možné využít základního principu kvantitativního výzkumu, který zkoumá příčinu a následek daného jevu. Z toho důvodu bude využit přístup kvalitativní analýzy.

Navzdory tomu, že si tato práce klade za cíl prozkoumat a analyzovat hard power a soft power Číny vůči Evropě, tak existují jistá omezení. Jako první by autorka ráda uvedla, že je toto téma do jisté míry nedostatečně prozkoumané. Ačkoliv tato diplomová práce poskytuje významný důvod přispět k výzkumu v této oblasti, tak i předkládá problém omezených zdrojů převážně v oblasti dat o Číně, tak i nedostatku materiálů stávajícího výzkumu sloužících k referenci. Dále se také dá mluvit o významné závislosti na dostupné oficiální dokumenty obsahující data, kde je mnohdy obtížné najít rozdíl mezi propagandou a objektivitou.

### 3 Literární rešerše

Kapitola literární rešerše slouží k poskytnutí podrobného přehledu literatury a aktuálního stavu znalostí se zaměřením na „soft a hard power“ Číny.

#### 3.1 Definice soft power a hard power

Moc je to, co pohání světovou politiku. Moc se rozděluje na dva termíny, kterými jsou soft power a hard power. Každý pojem má svá specifika, účinnost a je zcela evidentní, že mají velký význam v pojetí mezinárodních vztahů a globální ekonomiky. *Soft power* je v současné globální politice účinnějším a pravděpodobně nejefektivnějším konceptem. A to především díky svému dlouhodobému charakteru a udržitelnosti. *Hard power* je oproti tomu v současné době mnohem méně účinnější, než tomu bylo v minulosti, a to hlavně z důvodu, že se svět na globální úrovni neustále proměňuje a vyvíjí, a tím se také oslabuje její vliv. Kromě těchto dvou sil hrají v mezinárodním prostředí velkou roli, také strategická *smart power*. Tím, že se v posledních letech začali státy v rámci mezinárodních vztahů více zabývat měkkými způsoby demonstrace své relativní síly přišlo i na otázku definování konceptů síly. První, kdo se zabýval myšlenkou rozlišovat hard power a soft power byl americký politolog a teoretik Josef Nye již před více než dvěma desetiletími (Nye, 1990). Joseph Nye obecně definuje soft power jako „schopnost ovlivňovat ostatní, aby dosáhly výsledků, které si přejeme.“ (Nye, 2009, s. 61) A hard power jako donucovací moc využívanou prostřednictvím pobídek nebo hrozeb. (Nye, 2009, s. 63)

##### 3.1.1 Podstata hard power a soft power

*Hard power* je síla založená na vojenské intervenci, ekonomických sankcích a donucovací diplomacii. (Wilson, 2008, s. 114) Hard power se opírá o hmotné zdroje moci, kterými jsou v tomto případě ozbrojené síly či ekonomické prostředky. (Gallarotti, 2011, s. 29) Oproti tomu soft power je schopnost přesvědčit ostatní, aby dělali to, co chceme“. (Wilson, 2008, s.114) Podle Nye soft power znamená schopnost zachytit sílu názoru, myšlenek a kultury. Podstata *soft power* vychází ze skutečnosti, že země může sama dosáhnout smysluplných výsledků v rámci světové ekonomiky a mezinárodních vztahů jednoduše tím, že bude chtít, aby ji ostatní země podporovaly a následovaly. (Nye, 2004) Tato síla přesvědčení je založena na přitažlivosti a napodobování. „Spojena je s nehmotnými

zdroji moci, jako je kultura, ideologie a instituce“ (Nye, 2009, s. 63) Cooper zdůrazňuje důležitost legitimacy pro koncept soft power (Cooper, 2004, s. 173)

Důležitým aspektem hard-soft-power je *čas*. Z praxe vyplývá, že generování tvrdého vlivu a energie vyžaduje mnohem méně času, a to hlavně z důvodu, že zdroje, ze kterých tento vliv vyplývá jsou hmatatelné. Oproti tomu soft power potřebuje mnohem delší časový rámec právě z důvodu nehmatatelnosti jejích zdrojů. Obdobným způsobem se také liší časové dimenze strategie zisku obou sil. Zatímco vojenské nebo ekonomické donucování má tendenci vést téměř k okamžitému, spíše krátkodobému výsledku, přitažlivost a přesvědčování mají tendenci vést k dlouhodobým změnám. Tato skutečnost je hlavně způsobena dědičným aspektem celého konceptu, a to z následujícího důvodu. Hard power nutí člověka jednat odlišným způsobem, než je jeho obvyklé zaběhlé chování a člověk tak činí nedobrovolně. Naopak, soft power postupně mění postoj člověka do takové míry, že člověk jedná dobrovolně jiným způsobem, než je jeho obvyklé chování. Gallarotti zdůrazňuje, že hard power vyvolá nucené jednání a soft power dobrovolné jednání. Dále zmiňuje, že nutkání vede ke konfliktu a dobrovolnost k souhlasu (Gallarotti, 2011, s. 30), což vysvětluje, proč řešení soft power trvají déle než řešení hard power.

Povaha současného řádu světové ekonomiky obecně oslabuje účinnost hard power. V návaznosti na Nye (1990) Hackbarth definuje následující charakteristiky (Hackbarth, 2008, s. 2-3): globalizací řízená ekonomická vzájemná závislost, vzestup nadnárodních aktérů, oživení nacionalismu ve slabých státech, šíření vojenských technologií a zaměněný charakter mezinárodních politických problémů. V roce 2008 Nye přidal na tento seznam i široce rozšířený přístup k informacím (Nye, 2008, s. 99) a Gallarotti zdůrazňuje, že také růst demokracie brání v účinnosti tvrdé síly. (Gallarotti, 2011, s. 40) Příkladem neúčinnosti stavění zahraniční politiky pouze na konceptu hard power je například americká invaze do Iráku v roce 2003. Jak napsal Steinberg „strategie invaze nedokázala implementovat ty správné prvky, které byly nejvíce potřeba k porážce tehdy vznikající hrozby ze strany teroristických skupin“. (Steinberg, 2008, s. 159) Steinberg tvrdí, že porážku zapříčinilo hlavně ignorování dvou klíčových prvků soft power, kterými jsou: závislost Spojených Států Amerických na zpravodajských a politických silách spojenců a na veřejné globální podpoře. Dále pak na otázce oprávněnosti celé akce, které se také nekladl velký důraz.



(Steinberg, 2008, s. 160) Spojené státy pocíťovaly dopad této neúspěšné akce dlouho dobu, neboť účinek jejich soft power byl značně narušen.

Aktivity státu je nutné vnímat jako legitimní, aby se podpořil účinek soft power. Například rozptyl americké kultury ve východním bloku během studené války naznačuje existenci americké soft power. Dále novější procesy rozšiřování Evropské Unie jsou dalšími ukazateli soft power, kterou vlastní právě Evropská Unie. (Nye, 2009, s. 63-64) Právě Joseph Nye postavil svou teorii soft power na příkladu Spojených států amerických a původním účelem definování soft power bylo její potencionální využití jako nástroje zahraniční politiky právě Spojených států amerických. Nicméně soft power si za posledních 25 let prosadila cestu i do zahraniční politiky mnoha dalších zemí. V rámci těchto 25 let se dokončila revoluce způsobu komunikace, kterou v mnoha světových státech provázela vlna demokratizace. Tyto dva největší procesy zesílily roli a význam soft power v zahraniční politice zemí po celém světě. (Mor, online,2007) Aplikační metodou, která se v rámci implementování soft power využívá je komunikace se zahraniční veřejností. Joseph Nye také uvádí veřejnou diplomacii jako jeden z předních nástrojů. Na rozdíl od konceptu tradiční diplomacie, který spočívá ve vytváření a udržování vztahů mezi vládami jednotlivých světových států. Veřejná diplomacie se zaměřuje i na pohled široké veřejnosti v zahraničí. (Roberts, online, 2007)

### **3.1.2 Nástroje a efektivita hard a soft power**

Koncept hard power a soft power je kontinuum s několika nástroji, které mají různé stupně nátlaku nebo přesvědčování. Mezi tyto nástroje řadíme stanovení programu, trest, donucení, přesvědčování, donucení a přitažlivost. (Smith-Windsor, 2000, s. 52) Efektivita přístupů hard power a soft power je ve velké míře závislá na dostupnosti energetických zdrojů. (Heywood, 2011, odst.9.1) Velké státy, jakými jsou USA nebo Rusko s velkým národním důchodem jsou finančně schopny udržet velké ozbrojené síly a udržovat kontinuální ekonomický tlak na ostatní státy. Pro menší státy je daleko obtížnější získání tradičních nástrojů hard power. Oproti tomu nemateriální zdroje soft power mnohem méně závisí na velikosti státu jako takového. Malé státy mají velký potenciál a schopnost budovat soft power. (Nye, 2004, s. 111-112; a Leonard, 2002, s. 53)

Yee-Kuang Heng (2010, s.299) nicméně zdůrazňuje důležitost povahy zdrojů soft power ve svém srovnání japonských a čínských strategií soft power. Vysvětluje zde například, že válečná historie Japonska tvoří hlavní limitaci jejich soft power. (Heng, 2010, s. 299) Pro Čínu je limitujícím faktorem zase „konkurenční státem vedený model a její autoritářský politický systém“, který brání plnému využití potenciálu soft power. (Heng, 2010, str. 300) Soft power a její efektivitu tedy určují dané zdroje soft power státu, kterými jsou historické dědictví a společenský systém.

Nicméně i koncept soft power má své slabé články. Cooper uvádí hned tři hlavní slabiny. Na začátku hned zpochybňuje sílu kultury jakožto zdroje soft power, a to hlavně z důvodu, že kulturní vliv se v zásadě nerovná politické moci (Cooper, 2004, s. 170). Jako druhou zmiňuje Cooper, že vhodnost výsledků strategií soft power signifikantně závisí na konkrétních okolnostech, které mnohdy ani státy nemohou ovlivnit. (Cooper, 2004, s. 171) Jako poslední uvádí skutečný přínos určování agendy, neboť se zdá, že k pozitivním výsledkům těchto praktik dochází dlouho po zániku jejich autorů. (Cooper, 2004, s. 171)

Jako konkrétní příklad neúspěšného využití soft power je například působení Spojených Států Amerických v Africe. Jak uvádějí Morrison, Bellamy a Hicks původní strategie velení Spojených Států Amerických v Africe byla založena ze tří důvodů: terorismus, ropa a nekontrolované prostory v Africe a následný dosud nekontrolovaný zvýšený vliv Číny v Africe. (Morrison & Bellamy & Hicks, 2008, s. 1) Navzdory těmto důvodům hard power byl AFRICOM prodán jako strategie soft power, což vedlo k mylnému vnímání celé strategie jakožto imperialistický záměr, který by mohli Spojené Státy Americké v Africe sledovat. (Hackbarth, 2008, s. 9-10) Spolu s invazí do Iráku toto vnímání značně ovlivnilo a dá se říci, že poškodilo soft power Spojených Států Amerických.

V podstatě se ale dá říci, že neúčinné strategie soft power jsou v drtivé většině pouze výjimkami. Dokazuje to i případ Evropské unie, a hlavně její schopnost vypadat již dlouhou dobu atraktivně pro potencionální nové členy. Evropská unie je přední mezivládní organizací a její úspěch vyvolává mezi nečlenskými státy zájem podílet se na projektu evropské integrace. Evropská unie stojí na solidním základu. „Soft power Evropské unie se odvozuje z její připravenosti nabídnout místo u rozhodovacího stolu.“ (Cooper, 2004, s. 179-180)

Díky této atraktivitě je zajištěn mír a bezpečnost mezi evropskými státy a proces integrace a rozšiřování Evropské unie neustále posiluje na globální úrovni. Soft power Evropské unie je v důsledku výhodná jak pro její členské státy, tak i pro Evropskou unii jako takovou.

### 3.1.3 Hranice mezi hard power a soft power

Smith-Windsor tvrdí, že hranice mezi hard power a soft power se vzájemně stírají. (Smith-Windsor, 2000) V této myšlence argumentuje, že ozbrojené síly mohou také být také „povolány k účasti na humanitárních a interpozičních mírových operacích“ což ukazuje přitažlivost vojenských prostředků. (Smith-Windsor, 2000, s. 53) Dle něho tedy použití ozbrojených sil není vidět na straně pólu hard power ani soft power, ale na kontinuu hard-soft-power. V návaznosti na tuto myšlenku je dobré zmínit, že některé zahraničně politické strategie mohou opravdu být vnímány jako efektivní kombinace těchto dvou sil. Tuto myšlenku převzali Nossel a Nye, kteří vytvořili pojem „*smart power*.“ (Nossel & Nye, 2004) Armitage a Nye v roce 2007 uvádějí, že smart power čerpá jak ze zdrojů hard power, tak i soft power. (Armitage & Nye, 2007, s. 7) Společně definují tento koncept jako „přístup, který zdůrazňuje nutnost silné armády, ale také značně investuje do aliancí, partnerství a institucí. (2007, s. 7) Dle Wilsona je *smart power* „schopnost jedince kombinovat prvky hard power a soft power způsoby, které se vzájemně posilují. (Wilson, 2008, s.115)

## 3.2 Čína a soft power

Čína se obrátila na politiku soft power a její expanzi potom co zaznamenala její minimální růst. A to i navzdory tomu, že historicky různé čínské dynastie zůstaly centrem přitažlivosti a zájmu ostatních, převážně ve východní Asii a této geografické oblasti, kterou v historii Čína ovládala. Nicméně moderní Čína byla od roku 1949 považována za revolucionářskou velmoc zaměřenou převážně na hard power. (Ding, 2010, s. 255) Čína věnovala málo pozornosti nástrojům soft power, a to až do začátku 21. století. I když mnozí odborníci se domnívají, že Číně chyběla komplexní a soudržná strategie soft power až do celosvětové hospodářské krize v roce 2008. (Glaser & Murphy, 2009) Čínská soft power byla dlouhou dobu bez jasné vize a byla do značné míry nekonsistentní. A to hlavně z důvodu, že čínští učenci a vůdci se značně vraceli zpět k historii a bývalým ideologiím tím že nepřijali demokracii, svobodu jedince a otevřenost v kultuře jako hlavní složky soft power. (Nye, 2003) Tito představitelé v Číně považovali teorii Josepha Nye za chybnou. Z této teorie

se nejvíce zaměřili na myšlenku, že „soft power poskytuje způsob ovlivňování jiných států prostřednictvím nenátlakových prostředků.“ (Nye, 2004) Toto je důležité při snaze pochopit čínskou definici soft power a její doprovodné elementy. Čínská představa soft power je primárně založena na třech složkách přitažlivosti. Těmi jsou: *vládnost, krása a brilantnost*. (Vuving, 2009) Čínští učenci prohlašují, že síla Číny je hlavně založena na benigních hodnotách, tradicích a přístupech spojených s praxí. (Huang, 2013) Toto pojetí dobrotivosti je doloženo ve spisech a učeních Konfucia, který vyjadřuje obdiv králi, který se opírá o morální autoritu a morální sílu, které jsou postaveny v protikladu k nátlaku za použití síly. (Hu, 2007). Pro Číňany je výhodnější královský způsob, který nakonec vítězí než hegemonní způsob, který je typický pro druhou přední světovou velmoc Spojené státy americké. Čínský koncept soft power je v podstatě využití mírumilovné a kooptivní povahy, která je rozdílná od definice soft power u Spojených států amerických. (Mirza a Khan, 2020)

Druhým pilířem Čínské soft power je krása, která je ztělesněna v projevu jedinečného modelu rozvoje. Tento pilíř přitahuje okolní svět bez ohledu na odlišnosti v kultuře, ekonomický systém či politiku. Čínská soft power je postavena na kulturních a civilizačních hodnotách. Hongying a Yeh-Chung jednoznačně odlišili čínskou soft power od té západní, převážně té, které následují Spojené státy americké. Zmiňují, že tam, kde je americká soft power založena na moderní kultuře tak Čína následuje tradiční kulturní hodnoty. Soft power Spojených států Amerických následuje liberální politické a občanské hodnoty, tak Čína je založena na přitažlivost především ekonomických a rozvojových modelů. (Beeson & Xu, 2016) Koncept soft power, který Čína následuje byl rozšířen v rámci zdrojů, povahy, přístupu a užitečnosti. Je tedy v současnosti považován za znovuobjevený. V globalizovaném světě je podporován s předpokladem, že se stane více přijatelný pro okolní svět, a to hlavně z důvodu, že mechanismy, které ho tvoří jsou považovány za neškodné. Je to logické a akceptovatelné, že čínská strategie soft power je založena hlavně na kultuře jako primárnímu zdroji.

Jako posledním faktorem čínské soft power je představa brilantnosti. Čínská brilantnost se projevuje v jejím ekonomickém modelu a růstu, který jí pomohl přežít světovou finanční krizi v roce 2008, a zároveň jí napomáhá ke globálnímu hospodářskému obnovení v po krizové fázi. Dále můžeme vidět odraz čínské brilantnosti v její snaze vytáhnout

obyvatele Číny z podmínek extrémní chudoby. (McGiffert, 2009) Navíc se jako velká rostoucí mocnost vyhnula vměšování do vnitřních záležitostí jiných států a striktně se drží pěti zásad mírového soužití a nevměšování. (Hu Jintao, 2007)

Důležitost soft power, jakožto protipólem ostatních zdrojů síly v zahraniční politice se postupně zvyšuje v návaznosti na rychlý postup *globalizace světové ekonomiky* a revolucí v oblasti získávání informací a vývoji nových technologií. V současném světě, kde postupně sílí globalizace a digitalizace nemá hard power jako je vojenská síla a ekonomická síla takový účinek v projekci síly národní ekonomiky. Místo toho netradiční a nemateriální zdroje soft power jakými jsou kultura, schopnost přijmout a uzákonit zahraniční pravidla, politické hodnoty a zahraniční politika, která je založená na morální autoritě a legitimitě jsou mnohem důležitějšími zdroji síly. (Jung-Nam Lee, 2008, s. 127)

Konkrétně v případě Číny, která je světovou mocností s rychlým ekonomickým růstem, je soft power považována za hlavní zdroj moci, která má tu sílu změnit již historicky nastavený rámec mezinárodní politiky a tím zmírnit strach a nespokojenost s Čínou a jejím působením v rámci zahraniční politiky světa. Obecně platí názor, že způsob, jakým Čína přistupuje k soft power je sám o sobě důkazem toho, že Čína vnímá soft power jakožto nově objevenou sílu. Dále dodávají, že podpora v rámci tohoto konceptu přispěje k vytvoření mírového prostředí, které je nezbytné v rámci čínského ekonomického růstu. Čínská soft power má podpořit svět, aby přijal její důležitost, než aby ji vnímal jako hrozbu. (Jung-Nam Lee, 2008, s. 128)

### **3.2.1 Přístup Číny k soft power**

Čína se začala oficiálně zaobírat myšlenkou soft power v roce 2007, kdy jí bývalý prezident Číny Hu Jintao označil jako národní strategický význam. Z toho důvodu Čína začala aplikovat tvrdší postoj k územním otázkám. Tento postoj a problémy začali ovlivňovat ostatní země, především Japonsko a Koreu. (Brown, 2011 a Schiavenze, 2013)

Pokud se zaměříme na Čínu a její pohled a přístup k soft power lze konstatovat, že se Čína snaží vypadat atraktivně pro ostatní země, a to hlavně především kvůli velkému spotřebitelskému trhu. V souvislosti se soft power má Čína ale odlišnou koncepci soft power

než třeba západní země. Čína využívá koncept soft power tak, že se konkrétně zaměřuje na domácí prostředí a až později na okolní svět. Tato strategie vychází především z mezinárodního postavení Číny v rámci světového vývoje. Rozdíl tedy mezi Čínou a Spojenými státy americkými je hlavně v tom, že Spojené státy americké používají soft power k udržení mocenské stability oproti tomu Čína jí chce teprve dosáhnout. (Fliegel, Kříž, online, 2020)

### ***Kultura***

Soft power byla definována jako síla přitažlivosti, která ve spojení s Čínou bývá velmi často diskutována a nepochopena. Když se například zaměříme na další velké země, nebo skupiny, můžeme říci, že například Spojené státy mají Hollywood či celosvětově uznávané a populární značky a společnosti. Dále třeba Evropská unie má dobrou turistickou základnu a díky tomu je velmi populární ve světě až už z aspektu kulturní rozmanitosti, životního standardu či smyslem pro jednotu. V případě porovnání s Čínou je na místě také zmínit například Jižní Koreu, která si za poslední roky získala zájem mnoha skupin napříč celým světem prostřednictvím korejských dramát či K-Popu. Ale co Čína a její strategie a zdroje soft power? V komparaci na triádu Josepha Nye, kterou tvoří politika, hodnoty a kultura může být konkrétně v případě Číny obtížné identifikovat přesné zdroje přitažlivosti. Čína má bezesporu velkou kulturní historii, ale v celkovém měřítku je i tak její přitažlivost poněkud omezená. (Carminati, online, 2020)

Pokud se zaměříme, jakým způsobem Čína využívá své zdroje k získání soft power. Vše začíná kulturou, kterou by měla Čína převážně využívat ke zvýšení své soft power prostřednictvím propagace své kultury, kulturní výměny a vzdělávání. (Blanchard a Lu, 2012, s. 573) Tohoto bylo dosaženo prostřednictvím „významného rozšíření a technické výměny, včetně konferencí a workshopů pořádaných v Číně či vysíláním akademiků a vědců do zahraničí. Dále můžeme zmínit otevřený a přátelský přístup k zahraničním delegacím úředníků, výzkumníků, učenců, vědců a studentů. (Blanchard a Lu, 2012, s. 573)

## ***Média***

Média jsou dalším zdrojem, který se dá uvést jako běžně používaný Čínou v rámci implementování soft power. Dle Mingjiang Lia se čínští analytici výrazně odchyľují od názorů Nye hlavně v otázce přisuzování důležitosti mass médiím. (Mingjiang, 2008, s. 194) Tento fakt se silně odráží v oblasti čínských investic. Čínská média uvedla, že vláda odložila více než 32 bilionů juanů na financování mezinárodní expanze mediálních státních organizací v naději, že jednoho dne budou moci konkurovat rozsahu pokrytí sítí, jako je CNN či BBC. (Luft, 2009) Takto zvýšený rozpočet určený pro čínská státní média se také projevil prostřednictvím jeho rozšíření. Státní agentura Xinhua News Agency začala v roce 2010 vysílat první čínský 24hodinový globální zpravodajský kanál nejprve v anglickém jazyce a dále pak ve francouzském, španělském či arabském jazyce. (Shah a al., 2017, s. 274) David Shambaugh uvádí, že Xinhua zaměstnává přibližně 3 000 novinářů. Z tohoto počtu přibližně 400 působí v zahraničí, kde působí ve zhruba 170 kancelářích. (Shambaugh, 2015, s. 102) Dopad těchto investic posílil čínský vliv a zpravodajství z Xinhua je nyní zmiňován po celém rozvojovém světě, a dokonce i americkými zpravodajskými weby, jako je například Google. (Kurlantzick, 2007, s. 63) Další čínskou investicí byla investice do mezinárodního rozhlasového vysílání. China Radio International vysílá přibližně 392 hodin programování denně ve 38 jazycích. Toto rádio je spravováno 27 zámořskými kanceláři. (Shambaugh, 2015, s. 103)

## ***Diplomacie zaměřená na mezilidské vztahy***

Významnou roli ve vytvoření pozitivního názoru na Čínu v této diplomacii tvoří mezilidské vztahy. Čína jej používá jako jeden z prostředků, ale ve skutečnosti v této oblasti stále zaostává, protože je řízena hlavně prostřednictvím státem řízených metod diplomacie. (Sayama, 2016) Čína vytvořila mnoho způsobů, jak propagovat svou kulturu, tradice a jazyk na celém světě, a to prostřednictvím nástrojů, kterými jsou kulturní výměnné programy, sport, umění, hudby, filmů, literatury. Dále se jedná o vládní i nevládní semináře, konference a dialogová centra pro interakci a spolupráci mezi čínskými obyvateli a světem. V tomto ohledu je dobré zmínit Pekingské fórum, fórum Boao pro Asii a Rozvojové fórum, které napomáhají v otázce pozitivní image Číny. (Shambaugh, 2015) Kromě těchto iniciativ Čína investuje do vzdělávacích výměn, stipendií a výzkumných spoluprací. Čínská vláda nabízí stipendia zahraničním studentům ročně na různé předměty od vědy a techniky po umění a

společenské vědy. Konkrétně stipendia pro studium čínského jazyka, literatury a kultury jsou více podporované vládou i v různých cizích zemích prostřednictvím Konfuciových institutů. Čína také nabízí řadu krátkých diplomů a kurzů, výzkumných návštěv a profesního rozboje pro zahraniční vládní úředníky, diplomaty či dokonce pro vojenské kadety a důstojníky po celém světě. (Shambaugh, 2015)

S postupem času se zdá, že tato strategie do jisté míry funguje. Přízeň Číny postupně rostla v rámci různých oblastí svět, i když nerovnoměrně. Pozitivní výsledky vykázala například v Africe, Latinské Americe a Evropě. (Devlin, 2018)

### ***Konfuciovi instituty: propagace kulturních hodnot***

Obecně poptávka po cizím jazyce přímo navazuje na jejích nákladech a následných benefitech, které spadají do úvahy v rámci výběru studia cizího jazyka. Náklady na učení se odvíjí například od blízkosti cílového jazyka k blízkosti jazyka mluvčího. Tento fakt také determinuje do velké míry časový úsek potřebný k osvojení cizího jazyka. Dalším je relativní příjem v návaznosti na hodnotu času stráveného učením jazyka. Rozdílnost mezi rodných a novým cílovým jazykem vyžaduje čas a úsilí studentů na něž přímo navazují náklady na učení pro tyto studenty. Nicméně přijetí a osvojení cizího jazyka přináší i přínos, protože lidé ovládající nový odlišný jazyk ve svých zemích není mnoho. (Selmier & Oh, 2013)

Čína začala zakládat Konfuciovi instituty s deklarovaným posláním podporovat učení čínského jazyka a čínské kultury. Konfuciovi instituty se prezentovaly podobně jako Alliance Française nebo německé Goethe Institute, a proto se zpočátku těšily poměrně pozitivnímu přijetí. (Looney & Lusin, 2019, s. 32) Instituty poskytovaly zdroje pro výuku a kulturní aktivity, které rozšířily nabídku na menších a méně bohatých školách. Dokonce na přelomu tisíciletí byly na některých špičkových výzkumných univerzitách v USA zakládány Konfuciovi instituty, které silně podporovaly shromažďování velkého množství otázek souvisejících s Čínou, z nich některé byly relevantní pro zahraniční politiku.



Na podporu kulturní výměny Čína prostřednictvím Confucius Institute Headquarters (Hanban)<sup>1</sup> založila přes 541 Konfuciových institutů po celém světě a téměř 2 000 Konfuciových učeben. (Sands, 2021) Tyto instituty a učebny jsou rozmístěny ve 162 zemích světa a působí jak na primární, tak i sekundární vysokoškolské úrovni. (Sands, 2021) Účelem Konfuciových institutů je podporovat výuku čínského jazyka mimo Čínu, školení učitelů jazyka, posílení kulturní výměny a spolupráce mezi Čínou a jinými zeměmi. (Yuankai, 2010)

V kontextu na založení Konfuciových institutů lze mluvit o takzvaném odkazu prezidenta Hua. Za vlády tohoto bývalého prezidenta, který se celým jménem jmenoval Hu Jintao, Čína postrádala svůj příběh. Prakticky neexistovaly žádné ideologické podklady, které by nabízely přátelské slogany hlavně v souvislosti s mezinárodními vztahy. Proto následně vznikla tato iniciativa Konfuciových institutů s prvotní myšlenkou šíření čínského příběhu světu, ale také jako účinná strategie propagována vůči samotnému obyvatelstvu Číny, která propagovala Čínu jako celosvětově vítanou a respektovanou zemi. Když opomeneme kontroverze, které autorka zmíní níže v tomto textu, tak tyto instituty lze považovat jako největší dědictví s mezinárodním přesahem vlády za prezidenta Hua. Po této vládě, kdy se moci uchopil prezident Xi Jinping, který se v roce 2012 stal generálním tajemníkem Generálního výboru komunistické strany Číny a v roce 2013 prezidentem Čínské lidové republiky, se investice do šíření čínského příběhu ještě zvětšily. Xi Jinping investoval jako jeho předchůdce jak do vnitřních, tak i vnějších trhů, nicméně zvolil odlišnou strategii. V návaznosti na šíření čínského příběhu světu nový prezident začal začleňovat Konfuciovi instituty do popředí čínské diplomacie, ale zároveň je začleňuje do nových iniciativ vzniklých za jeho vlády. Jednou z těchto iniciativ je také Belt and Road (Hanban official website, 2017) a spolupráce Číny se zeměmi střední a východní Evropy, které poukazuje na to, že v očích současného čínského vedení k utilitě.

---

<sup>1</sup> Hanban se primárně zaměřuje na budování vnitro institucionálních kontaktů prostřednictvím čínských vzdělávacích, kulturních i dokonce v některých případech zdravotních institucí. Hanban tvoří proces navazování institucionální spolupráce se zahraniční prostřednictvím programu Konfuciových institutů. Hanban je právnickou osobou, která je přidružená ke ministerstvu školství Čínské lidové republiky a má sídlo v Pekingu. Hanban spadá pod řízení Rady ústředí. (Confucius institute Headquarters, 2016, online)

Podle čínské ústavy a stanov Konfuciových institutů, (Constitution and By-Laws of the Confucius Institutes, 2017) je jejich hlavním úkolem šíření čínského jazyka a kultury. Nicméně poslání je definováno nad rámec pouhého vzdělávání. Poslání je definováno jako přispívání k rozvoji multikulturalismu a budování harmonického světa. Právě fráze „*budování harmonického světa*“ je politické heslo, které hojně využíval bývalý prezident Hu Jintao, který byl u moci při zahájení této iniciativy a byl ztotožněn s čínskou myšlenkou multilateralismu a nárůstu čínské globální role. (Official news website of the Communist Party of China, 2012, online)

Nicméně jak autorka zmínila na začátku této podkapitoly Konfuciovi instituty jsou v posledních letech kritizovány a jsou opředeny velkou kontroverzí. Kritikové vnímají tento vládní orgán nabízející jazykové a kulturní programy jako způsob, kterým Peking šíří svou propagandu pod záštitou výuky a kulturní výměny. Dále jako způsob, jak zasahovat do svobody slova na univerzitách či dokonce sledovat studenty. V návaznosti na tyto podezření řada univerzit po světě ukončila svou spolupráci v rámci těchto programů. Dokonce v Austrálii probíhá vyšetřování celého konceptu dohod na základě podezření, zda tyto dohody neporušily zákony proti zahraničnímu vměšování. (Jakhar, 2019, online)

Řada kritik, které obklopují tyto instituce pramení také z nejasného původu jejich vztahů s čínskou vládou. Ačkoliv oficiální stránky Hanbanu uvádějí, že Konfuciovi instituty a třídy jsou čistě neziskové vzdělávací instituce (Confucius institute/Classroom, 2019), nicméně mají až podezřele úzké vazby na několik významně postavených představitelů Čínské komunistické strany. Členové organizace Hanban zahrnují dvanáct čínských institucí od ministerstva školství po informační kancelář státní rady<sup>2</sup> a národní rozvojovou a reformní komisi.

K nejvýraznějším událostem v rámci kontroverze spojené s Konfuciovi instituty je několik obvinění ze špionáže čínských profesorů. Příkladem je univerzita v Belgii, kde byl Konfuciov institut uzavřen po vyhoštění jejího bývalého ředitele, profesora Sung Sin-ninga, který byl právě obviněn ze špionáže. Pro toto obvinění nicméně Brusel nikdy nepředložil konkrétní důkaz, a tak profesor Sung, který trval na své nevině a vinu popíral skončil s tím,

---

<sup>2</sup> Také uváděno jako Úřad zahraniční propagandy.

že mu nebylo prodlouženo povolení pobytu a zároveň mu byl zakázán vstup do celého prostoru Shengenu po dobu osmi let. Toto rozhodnutí o zákazu vstupu bylo u části veřejnosti bráno negativně, protože nebyl umožněn žádný soudní proces s obhajobou. Nakonec profesor Sung uspěl se svou žalobou na belgické authority, nicméně jeho pověst byla značně zasažena. Také belgické authority nikdy nepřiznaly jeho vítězství a vstup do Belgie mu byl i tak nadále zamítnut. (Schloszmann, 2022, online)

Belgický případ nebyl ani zdaleka jediný. Schloszmann uvádí i případ na Švédském území, kdy v roce 2020 uzavřelo Konfuciovu třídu na střední škole ve Falkenbergu. Jako důvod byla uvedena obava z bezpečnostního rizika. Tento pocit zvýšeného rizika byl podpořen rozhodnutím čínského soudu o odsouzení švédského autora čínského původu Kuej Min-chaje k pobytu ve vězení po dobu deseti let. Kuej Min-chaj publikovat a dál distribuoval knihy, které kritizoval prezidenta Číny Xi Jinpinga což bylo vyhodnoceno jako špionážní činnost proti Číně. Jiné země, jako je třeba Norsko při přistoupení k uzavření institutů pouze stručně uvedlo, že shledávají problém s tím, že cíle Konfuciových institutů jsou nastavené čínskou vládou, která zastává cíle a myšlenky, které jsou v rozporu se zásadami západních akademických institucí. (Schloszmann, 2022, online)

Jak bylo zmíněno výše Konfuciovi instituty jsou opředeny kontroverzí vycházející převážně z obav, do jaké míry může Čína zvyšovat svou kontrolu nad západním světem pod záštitou šíření vzdělávání a kultury. Názory se rozcházejí a můžeme zaznamenat jak pozitivní, tak i negativní pohled na tuto problematiku. Nicméně pravdou zůstává, že jakýkoliv odpor, který vedl k uzavření Konfuciových institutů i tříd byl založen na obavách a domněnkách nikoliv podložený reálnými důkazy.

### ***Ekonomika***

Čínská síla převážně spočívá až v neuvěřitelně rychlém hospodářském růstu, kterého bylo dosaženo během několika posledních desetiletí. Čína si vybuodovala pověst rychle se rozvíjející země a je nutno zmínit, že tento růst ještě zdaleka není u konce a neustále se vyvíjí. I přes fakt, že se desítky milionů čínských obyvatel dostali z chudoby je zde neustálé riziko, že se dostanou do pastí středního příjmu. Konkrétně tento problém souvisí s lokálními problémy, kterými jsou hlavně stárnutí populace a udržitelné tempo inovací.

Takže pokud se na soft power Číny podíváme s větším odstupem můžeme konstatovat, že je silně determinována ekonomickým vývojem. (Carminati, online, 2020)

Ekonomická opatření, jako je pomoc, jsou něčím, o čem je neustále diskutováno ve smyslu, zda je možné je zařadit jako zvyšující faktor soft power, nebo jde naopak o podpůrný prostředek hard power. Heng tvrdí, že je příliš obtížné udržovat přísnou hranici mezi přitažlivostí a pobídkou. Čína je jako rostoucí velmoc bezesporu atraktivní. Na základě této atraktivnosti přicházejí nabídky a Čína z nich tvoří pobídky. Z toho potom vyplývají pochybnosti například o tom, zda oficiální čínská rozvojová pomoc a obchodní dohody představují atraktivitu v pojetí soft power či se jedná pouze o jinou formu pobídky. (Heng, 2010, s. 290)

Jako jeden z možných způsobů oddělení ekonomiky od rozdělení hard a soft vytvořil Blanchard a Lu. Ti navrhnou, že by se vyloučily z nástrojů soft power platby zahrnující explicitní podmínky. Jako další by se k tomu přidali platby, ze kterých implicitně vyplývá protihodnota. Například, pokud Čína postaví fotbalový stadion nebo nabídne zvýhodněnou půjčku s podepsáním dohody o rozvoji zdrojů, tak se na první pohled může zdát spíše jako úplatek než soft power, a to i navzdory tomu, že neexistuje explicitní vazba. (Blanchard & Lu, 2012, s. 568) Pomoc, která je podmíněná by se tedy měla brát jako forma hard power, a nikoliv soft power. Vypadá to, že i Nye tvrdí, že pomoc by mohla být zdrojem soft power i navzdory tomu, že byla původně umístěna na stranu hard power. Nicméně pokud je o moc tak Nye zároveň argumentuje, že tam, kde se pomoc používá k vyvolání, nebo donucení, tak je to již zdroj hard power. (Hyun Kyung, 2008) Z toho tedy vyplývá, že pomoc je chápána jako zdroj obou sil. To znamená, že i když jsou pomoci či půjčky poskytovány s vidinou zisku něčeho na oplátku, tak se dají chápat z obou pohledů moci. V případě, že činy spojené s danou činností vytvářejí pozitivní atmosféru, která přitahuje příjemce, tak se dá konstatovat, že produkuje soft power. (Hyun Kyung, 2008)

Aby byl ekonomický růst atraktivní a přispíval k tvorbě soft power, tak se předpokládá, že se Čína zaměří na růst ve smyslu, že se stane ještě větším spotřebitelem zboží jiných

národů a vytvoří tak politiku win-win<sup>3</sup>, která je obecně dobře přijatelná. (Kurlantzick, 2007, s. 86-87) Jako nástroje v rámci ekonomického modelu, které by Čína měla převážně využívat v ekonomickém aspektu soft power jsou investice, obchod, pomoc a přitažlivost Číny. (Kurlantzick, 2007, s. 85)

### ***Ekonomická diplomacie***

Jak bylo zmíněno kulturní diplomacie je pro Čínu nezbytností nicméně soft power ve skutečnosti spočívá v její ekonomické diplomacii. Rychlý hospodářský rozvoj Číny, zmírnění chudoby, posílení obchodu a hospodářská spolupráce prostřednictvím národních i nadnárodních integrací láká různé vůdce světa. Různé země začaly Čínu vnímat jako velmoc schopnou odolat a vzdorovat tlaku především Spojených států amerických. Tato skutečnost se stala velmi užitečnou v rámci zajišťování bezpečnosti a stability národa v návaznosti na obecnou prosperitu. (Sayama, 2016) Obecně lze říci, že to Číně přineslo pobídky k získání výhod ze sociálně-ekonomických iniciativ. Zaměření na ekonomickou prosperitu a rozvoj v rámci zachování stability je model, který přitahuje mnoho zemí po celém světě.

***Belt and Road initiative (BRI)***, někdy také označovaná jako „nová hedvábná stezka“<sup>4</sup>, je jedním z nejambicióznějších infrastrukturních projektů, které kdy byly vytvořeny. Jedná se o rozsáhlou sbírku rozvojových a investičních iniciativ, které byly zahájeny v roce 2013 čínským prezidentem Xi Jinpingem. Původní návrh byl založen na myšlence propojení východní Asie a Evropy prostřednictvím fyzické infrastruktury. Nicméně v další dekádě se tento projekt rozšířil do Afriky, Latinské Ameriky a Oceánie, což významně posílilo politický a ekonomický vliv Číny. Někteří analytici hodnotí tento projekt jako znepokojivou

---

<sup>3</sup> Tato oboustranně prospěšná spolupráce je jedním ze základních principů současné zahraniční politiky Číny. Dle prezidenta Xi Jinpinga se o této oboustranně prospěšné spolupráci hovoří jako o pozitivním obratu, který Čín přináší v rámci své strategie do oblasti mezinárodních vztahů. (Kung-jing, 2020, online)

<sup>4</sup> Původní hedvábná stezka vznikla během západní expanze čínské dynastie Han (206 př.n.l. – 220 n.l.). Tato stezka vytvořila obchodní síť na území dnešních středoasijských zemí. Délka těchto tras byla více než 4 tisíce mil až do Evropy. Toto území bylo středem jedné z prvních vln globalizace, které propojovala východní a západní trhy. Na této stezce se hromadilo bohatství a místily se jak náboženské, tak i kulturní tradice. Využívání této trasy bylo dovršeno během prvního tisíciletí, pod vedením římské a poté Byzantské říše a dynastie Tang (618–907 n.l.) v Číně. (Berman & Chatzky & McBride, 2023, online)

příležitost k většímu rozšíření už tak rychle rostoucí čínské moci. Dalším faktorem je také otázka finanční náročnosti vzhledem k tomu, že náklady jednotlivých dílčích projektů raketově rostou, tak v návaznosti roste odpor v některých zemích. Spojené státy americké se obávají, že BRI by mohla být tzv. trojským koněm pro zcela kontrolovaný regionální rozvoj pod taktovkou Číny a pro její následnou vojenskou expanzi. Prezident Spojených států amerických, Joe Biden, udržuje skeptický postoj k tomuto jednání, respektive vůči jednání svých předchůdců vůči Pekingu. Zároveň se snaží nabídnou zainteresovaným vládám atraktivnější ekonomickou vizi. (Berman & Chatzky & McBride, 2023, online)

Další významnou součástí Belt and Road initiative je mezinárodní konference *Belt and Road Fórum*, jejíž hlavním smyslem je propagace a prohloubení vzájemné spolupráce zapojených států na tomto projektu, který je součástí čínské zahraniční politiky. Historicky první fórum se uskutečnilo v roce 2017 v Pekingu. Prezident Čínské lidové republiky Xi Jinping uvedl, že tato multilaterální akce se bude konat každé dva roky. V tomto projektu je zapojených více než 60 zemí světa z Asie, Afriky, Ameriky a Evropy. Největší projekty jsou realizovány v zemích Jihovýchodní Asie. (mzv.cz, 2018, online)

Čína touto iniciativou následuje jak geopolitické, tak i ekonomické motivy. Xi Jinping v minulosti prosazoval vizi asertivnější Číny i navzdory tomu, že nesplacené půjčky Číně dosáhly na ekvivalent více než ¼ celkového HDP Číny<sup>5</sup>. K roku 2023 celkem 147 zemí, tedy cca 2/3 celkové populace či celkem 40 procent celosvětového HDP podepsalo či se chystají projekty v rámci této iniciativy. Dá se říci, že pro prezidenta Xi Jinpinga představuje BRI odrazový můstek v rámci rozvoje nových ekonomických vztahů, zvýšení příjmů a možnosti exportovat přebytkovou výrobní kapacitu, kterou Čína produkuje. (Berman & Chatzky & McBride, 2023, online)

V širším pohledu na problematiku se dá konstatovat, že čínští lídři jsou připraveni restrukturalizovat ekonomiku tak, aby zabránili takzvané pasti středního příjmu<sup>6</sup>. Vhodnými

---

<sup>5</sup> HDP (2022) cca 121 bilionu juanů z čehož ¼ je přibližně 30,250 bilionu juanů.

<sup>6</sup> Past středního příjmu je situace, kdy se zemi se středními příjmy nedaří přejít na ekonomiku s vyššími příjmy. Tato situace nastává hlavně z důvodu rostoucích nákladů a klesající konkurenceschopnosti. Obecně platí, že je málo zemí, kteří dokáží úspěšně zvládnout tuto transformaci. (Griffith, 2011, online)

nástroji na podporu pasti středního příjmu konkrétně na vyrovnávání příjmů na jedince a zároveň na pokles konkurenceschopnosti jsou ideální právě investice a inovace. (Griffith, 2011, online)

Iniciativa BRI také vyvolala odpor. Některé země, které musí v rámci plnění této iniciativy na sebe brát velké množství dluhů na podporu financování modernizace infrastruktury, jsou tyto peníze brány jako past. Čína totiž tyto projekty považuje za komerční úsilí spojené s půjčkami blízkými tržní úrokové sazbě, kde očekává, že budou zcela splaceny. Některé investice do BRI také zahrnovaly neprůhledné nabídkové řízení a procesy, které vyžadovaly čínské firmy. To vedlo k tomu, že dodavatelé zvýšili náklady, což vedlo ke zrušení projektů a politickému odporu. Jedním z příkladů je situace v Malajsii kde bývalý premiér Mahathir bin Mohamad vedl kampaň právě proti předraženým iniciativám BRI. Zároveň také zrušil projekty BRI v hodnotě 22 miliard dolarů. Celá tato situace je ověřena kontroverzí hlavně pokud přihlídneme k faktu, že sám premiér později vyjádřil svou plnou podporu této iniciativě. Data ukazují, že celkový dluh vůči Číně od roku 2013 prudce vzrostl a v některých zemích tvoří přes 20 procent jejich HDP. (Berman & Chatzky & McBride, 2023, online)

### ***Zahraniční politika***

Čína uplatňuje systém koordinované a cílené zahraniční politiky v konceptu soft power, aby ji využila co nejvíce ve svůj prospěch. K tomu využívá kombinaci několika nástrojů jako jsou nabídky pomoci, investic, ekonomické pomoci a různé turistické a vzdělávací programy. Čína také projevila ochotu vyvinout úsilí o mírové urovnání celé řady územních sporů se sousedními státy. Dále se také připojila k řadě regionálních a globálních organizací. (Jung-Nam Lee, 2008, s. 129)

V rámci zahraniční politiky mnoho výzkumníků zdůrazňuje angažovanost Číny v rámci multilaterálních organizací a mírových operací (Kurlantzick, 2007; Gill a Huang, 2006; Nye, 2012) V rámci bilaterálních vztahů se Čína snaží zvýšit dopad soft power prostřednictvím hostitelské diplomacie nebo oficiálních návštěv. Jak uvádí Wang a Lu, tak čínští učenci a experti připisují soft power v mezinárodním prostředí zejména vynikajícím diplomatickým dovednostem a funkčním stylům. Sofistikované strategie a taktiky veřejných vztahů mohou

vytvořit pozitivní obraz země na poli mezinárodních vztahů a zlepšit tak soft power celého národa. (Wang a Lu, 2008, s. 429) A z toho důvodu se Čína snaží posílit dopad soft power tím, že se čínský vůdce více angažuje v rámci mezinárodních vztahů. (China Power Team, 2021)

Čína šíří vliv v regionálních a neregionálních státech prostřednictvím svého ekonomického rozboje a investičních strategií. Čína dodržuje politiku nezasahování do vnitřních záležitostí jiných států a přináší prosperitu a stabilitu do své vlastní ekonomiky prostřednictvím hospodářského rozvoje. (Yan, 2018 a Lin a al., 2017) Nicméně Čína také zvyšuje svou politiku vůči jak energeticky bohatým zemím, tak i zemím bohatým na nerostné suroviny, respektive se dá říci vůči ekonomickým slabým zemím. Čína prohlubuje vztahy zejména s těmi zeměmi, které jsou součástí čínských ekonomických ambicí. V tomto případě se dá mluvit o vztahu Číny a Pákistánu, kteří spolu udržují dlouhodobé vztahy i přes fakt, že obě země měly dlouhou dobu hraniční spory, které se vyřešily až dohodou o hranicích v roce 1963. Tedy od roku 1963 se dá konstatovat, že vztahy obou zemí se vyvíjí pozitivním směrem. (Fatima, 2019, odst.5)

### **3.3 Čína a hard power**

Jak již bylo zmíněno výše, tradiční hodnotou hard power jsou hrozby, použití síly, ekonomické sankce či úplatky. Oproti soft power, která využívá přitažlivost k přijetí požadovaného výsledku, hard power využívá nátlak. Zdroje pro ni tedy jsou převážně vojenského a hospodářského typu. V případě analýzy hard power státu je nutné zaměřit se na armádu a ekonomické zdroje. Čína dosáhla za poslední desetiletí v oblasti ekonomického růstu pozoruhodných výsledků. Z čehož vyplývá, že potenciál Číny využívat ekonomické nástroje například úplatky se také zvýšil. Být rychle rostoucí ekonomikou dalo Číně příležitost využívat ekonomické nástroje, jako jsou úplatky prostřednictvím svého ekonomického růstu, a tak se stala důležitým partnerem pro ostatní země. Úplatky jsou tedy něco, což spolu s dalšími poskytuje Číně potencionální nástroj hard power. S ekonomickým růstem jde ruku v ruce i fakt, že Čína utrácí více peněz za armádní výdaje. Dle Adama Liffa a Johna Ikenberryho se oficiální výdaje na obranu od roku 2002 téměř pětinasobně zvýšily



a nyní jsou na druhém místě po Spojených státech Amerických. (Liff & Ikenberry, 2014, s. 56)

### *Vývoj čínské hard power*

Během posledních 40 let čínské „*reformy a otevírání se vnějšímu světu*“ poskytl rychlý ekonomický růst Číně zdroje k budování tvrdé síly. Konkrétně v oblasti vyjednávání, kdy Čína měla možnost přimět ostatní státy, aby jednaly či se zdržely jednání způsobem, který Peking preferuje. Tento nově nabytý rychlý ekonomický růst vedl k tomu, že Čína se rozhodla k provedení ambiciózního programu vojenské modernizace a zároveň vytvořila ekonomickou strategii takzvaně cukru a biče, která spočívala především ve formě udělení či odepření přístupu na čínské trhy, vzrůstající Čínské investice a pomoc. I z toho důvodu můžeme tvrdit, že v oblasti rozvoje hard power, ve smyslu její vojenské složky, můžeme očekávat od Číny, že bude nejen regionální, ale hlavně celosvětově rostoucí velmocí. (Green & Kliman, 2011, s. 32-41; Swaine & Tellis, 2011, s. 231–242)

Dalším impulzem pro Čínu v rámci udržení a posílení vojenské síly vychází z historie. Jedná se o dědictví Čínské lidové republiky, které si nese od doby, kdy vojenská a politická slabost učinila Čínu zranitelnou vůči invazi evropských mocností, konkrétně především Japonsko a Spojené státy americké, během takzvaného „století ponižení“, které začalo ve 40. letech 19. století. Čína v této době částečně ztratila suverenitu v návaznosti na koloniální zásah, kde mezi hlavní události patřily ztráta Taiwanu ve prospěch Japonska a Hongkongu ve prospěch Spojeného království Velké Británie, systémem smluvních přístavů a extrateritorialitou spojenou především s oblastí čínského pobřeží od Dalianu přes Šanghaj až po Guangzhou, a zahraniční kontrolou nad orgány čínského státu – například celní úřad. Zakládající mytologií Číny a klíčem k legitimitě čínské komunistické strany bylo znovunastolení národní jednoty, síly a bezpečnosti před hrozbami okolí. (Jencks, 1992, s. 447–477)

V 90. letech minulého století se prohloubilo uznání důležitosti tvrdé síly v Číně. Jednou z důležitých událostí podporující tuto myšlenku byl rozhodně smíšený výsledek krize přes úžinu vyvolaný raketovými testy, které Peking zahájil v návaznosti na první prvně demokratické prezidentské volby na Taiwanu s úmyslem zastrašit voliče.

Tyto testy vyvolaly vyslání lodí spadajících pod sedmou flotilu amerického námořnictva směrem k Taiwanskému průlivu. (Scobell & Lai & Kamphausen, 2019, s. 203-227)

Rostoucí hard power Číny také podpořila asertivnější přístup k mezinárodním vztahům, respektive alespoň budí tento dojem v rámci vnějších vztahů. Pár desetiletí po čínské reformní éře si mnohem prosperující a mocnější Čína začala uvědomovat, že znovu zaujala místo mezi světovými velmocemi. Generální tajemní a prezident Xi Jinping mnohokrát zdůraznil odhodlání svého režimu dosáhnout „*velkého národního omlazení*“ Číny, prostřednictvím kterého se z Číny stane do poloviny 21. století vedoucí vojenská a ekonomická mocnost. (Xi Jinping, 2017)

Dosažení této vize prezidenta Xi Jinpinga je ve velké míře zasažena faktem, že se Číně nepodařilo „obnovit“ Taiwan. Ačkoliv Xi Jinping doposud zásadním způsobem nezměnil politiku Pekingu přes úžinu tolerování statusu quo (s vidinou konečného cíle sjednocení), trval na tom, že Taiwanská otázka se nepřesune z této generace na další, ale že se musí najít řešení v rámci současné generace. Vzorcem pro sjednocení Taiwanu musí být model ve smyslu „jedna země se dvěma systémy, který se poprvé zavedl v případě Hongkongu. (Xi Jinping, 2019) Z prezidentových relativně konvenčních politických prohlášení lze usuzovat, že Peking vysílá další signály týkající se užití složek hard power, kterými jsou například ostré připomínky, že Peking nepředvídal použití síly k dosažení sjednocení nicméně zintenzivnil čínské vojenské aktivity poblíž území Taiwanu. Mezi tyto aktivity lze zařadit zvýšení hlídek námořních lodí a vojenských letadel na pevninské i tichomořské straně Taiwanu či vysílání stíhaček ke střední linii průlivu. (National Bureau of Asian Research, 2018)

### ***Čínská hard power***

V roce 2021 byl čínský obranný rozpočet nastaven na hodnotu 1,36 bilionu juanů<sup>7</sup> což přibližně odpovídá nárůstu o 6,8 procenta oproti roku 2020, kdy byl rozpočet 1,27 bilionu juanů. (Funairole a al., 2021) Z těchto údajů jasně vyplývá, že čínská hard power neustále vzrůstá. Zvýšením vojenské síly se čínská hard power zvyšuje bez ohledu na to, zda ji Čína aktivně využívá či nikoliv. Dle tvrzení Huong Le Thua je vzrůstající hard power Číny

---

<sup>7</sup> 1,36 bilionu juanů je dle směnného kurzu 185 403 360 000 EUR

hrozbou škod, které mohou přijít, pokud ostatní neustoupí či nevyhoví. (Thu, 2019, s. 22 cituje Schelling, 1970, s. 3) Nicméně není vždy nutné skutečně sílu použít ke změně chování a postoje protivníka, ale i pouhá hrozba použití síly může být dostačující k psychologickému nátlaku, že dojde k jejímu skutečnému použití. (Thu, 2019 s. 22)

Hlavními zdroji v případě hard power Číny jsou ekonomika a armáda. Dva zdroje, které v Číně vzrostly v posledních letech. Konkrétně jde o to, když se ekonomické nástroje používají k dosažení zahraničních politických cílů. Tato situace se označuje jako ekonomické státnictví (Macikenaite, 2020, s. 109) Armádu jako zdroj pro hard power lze použít prostřednictvím ultimátního nástroje hard power, kterým je síla jako taková. Nicméně další strategie, kterou Čína využívá a která vyzařuje agresivní chování je prostřednictvím vojenské přítomnosti a cvičení v blízkosti území jiných zemí.

### ***Využití hard power Čínou***

Čína využívala v rámci své hard power využívala stále se rostoucí námořnictvo lidové osvobozené armády (PLAN) a čínskou námořní službu, jakož i zdánlivě civilní rybářské lodě, aby v důsledku výrazněji prosazovala své sporné nároky na územní suverenitu a námořní práva v Jihočínském a Východočínském moři. Na jižním okraji Jihočínského moře zahájila Čína rozsáhlý projekt výstavby ostrovů a vojenských zařízení. (Erickson & Kennedy, 2015) V návaznosti na tento projekt Čína čelila až možná překvapivě nepříznivému rozhodnutí mezinárodního arbitrážního tribunálu v případě, který podaly Filipíny kvůli jejich nárokům v Jihočínském moři. Ačkoliv Peking tento rozsudek odmítl a označil jej jako nedůvěryhodný Manila se pod záštitou Washingtonu k arbitráži uchýlila a započala obhájení principů liberálního práva na moři, které byly prosazovány tribunálem. V závěru nakonec filipínská vláda z velké části upustila od rozsáhlého rozhodnutí tribunálu. Důsledkem této zdrženlivosti bylo uvážení faktur, že Čína a její mnohem silnější hard power, která byla v nedávné době prezentovaná v rámci demonstrace schopnosti blokovat přístup Filipínců do sporných oblastí. (de Lisle, 2015, s. 49-82) Čínská hard power a její limity byly tímto způsobem demonstrovány konkurenčním námořním žadatelům Japonsku, Filipínám a Vietnamu spolu i s nepřímými ostatními zeměmi v regionu.

Kontrolovaná, omezená, ale velmi silná podpora Pekingu vůči Jižní Koreji je další významnou složkou čínské hard power. Tato podpora vyvolala prudkou reakci na americké nasazení systému Terminal High Altitude Area Defence (THAAD) na území Jižní Koreje což ve velké míře podtrhlo dopad hard power Číny. V návaznosti tedy na silnou hard power Číny Jižní Korea přistoupila na požadavky Pekingu. Konkrétně se jednalo o nerozmíst'ování dalších proti balistických raketových systémů, vytvoření užší americko-japonsko-korejské aliance či nepřipojení se k americkému regionálnímu obrannému systému. V rámci incidentu spojeného s THAAD, stejně jako u filipínské arbitráže, byly výhody čínské hard power umocněny i dalšími vlivy, jako například ekonomickou pákou Číny nad Jižní Koreou a více shod v rámci preferencí politiky Číny a Severní Koreje z pohledu nového prezidenta v Soulu. (Swaine, 2017; Lee, 2017)

V rámci přístupu a řešení jednoho z nejvíc předpokládaného konfliktu či přinejmenším konfrontace se Spojenými státy americkými se Čína snažila posílit své geografického výhody v možné použití hard power s použitím metody asymetrie zájmů. V rámci Pekingu má Čína v sázce důležité zájmy, kterými jsou obnovení suverenity nad ztraceným územím a ochrana čínské bezpečnosti ve svém blízkém okolí). Oproti tomu Spojené státy americké cílí na udržování aliančních struktur a méně formálních partnerství, svobody plavby a pravidla vycházející z mezinárodních řádů. (Glaser, 2015, s. 49-90; Friedberg, 2015, s. 133-150) V návaznosti na tyto cíle, které jsou podpořeny absolutními a relativními zisky Číny v oblasti hard power, dává spojencům a přátelům Spojených států amerických, či dalším, kteří hledají nebo spoléhají na podporu Spojených států amerických důvodu pochybovat o tom do jaké míry budou závazky Washingtonu dodrženy.

Tato možnost nedodržení závazků vyvolává na pozadí událostí vedoucí k postupně se zhoršující vojenské rovnováhy přes úžinu, kdy se Taiwan neustále obává že Spojené státy americké „opustí Taiwan“. Tyto obavy jsou do jisté míry podporovány v návaznosti na výroky a argumenty amerických politických intelektuálů, jejichž názory a hodnocení v plné síle odrážejí rostoucí moc Číny. Druhou obavou je že Spojené státy americké budou s Taiwanem zacházet jako s „vyjednávací položkou“, která by mohla být použita k výměně za účelem prosazení zájmů Spojených států amerických v bilaterálních vztazích s Čínou. (Glaser, 2015; Friedberg, 2015, s. 133-150)

V arbitráži v Jihočínském moři s Filipínami Čína zopakovala svá známá témata suverenity jako jejího základního zájmu a použila je k odmítnutí autority tribunálu. Podle Pekingského přesvědčení nemohl tribunál rozhodnout tento spor, aniž by se zabýval otázkou suverenity nad sporným územím což je otázka, která je mimo kompetence jakéhokoliv řízení dle Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu (UNCLOS) a která nemohla být předmětem mezinárodního sporu, protože příslušné oblasti byly jednoznačně součástí čínské suverenity. Ve výsledku tedy Peking prohlásil, že tribunálu schází jurisdikce, protože případ se týkal otázek vojenských záležitostí a policejních pravomocí. To samé, když se Jižní Korea přesunula k nasazení THAAD, Čína tuto situaci vyhodnotila jako hrozbu ze strany Spojených států amerických vůči národní bezpečnosti Číny a jako nástroj strategické agendy Washingtonu proti Číně. (Statement of the Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, 2016, online)

Současná hodnocení čínské vojenské síly se však značně liší. Pohybují se od znepokojující analýzy, jako jsou Kaplan (2005, 2010), Goldstein (2013) či Mearsheimer (2006) až po zdrženlivé názory, jako jsou Shambaugh (2013), Etzioni (2011) a Thompson (2010). Dá se říci, že je velký zájem o pochopení důsledku ekonomického růstu Číny pro její vojenské a mezinárodní bezpečnostní aspirace.

## 4 Analytická část

V rámci této kapitoly se autorka zaměří na analýzu vybraných oblastí. Při analýze využije teoretické poznatky získané při tvorbě literární rešerše. Analytická část má za úkol podložit teoretické hledisko doplňujícími údaji, které doplní celou problematiku a utvoří celistvý pohled.

### 4.1 Změny ve strategii Číny při změnách ve vedení země

V současnosti je Čína známá svým agresivním mezinárodním aktivismem pod vedením čínského prezidenta Xi Jinpinga. Nicméně ne vždy tomu bylo tak. V rámci otázky bilaterálních vztahů jsou velmi často dávány do protikladu dvě strategie. Konkrétně se jedná o zahraniční politiku bývalého prezidenta Hu Jintaa and současného prezidenta Xi Jinpinga. Politika bývalého prezidenta je často označována za slabou a bázlivou oproti tomu Xi Jinping následuje odvážnou a silnou. Ačkoliv současná politika je zaměřená na ukazování síly Číny a získání moci, tato strategie upevňování moci a nově vzniklý kult osobnosti zastihují důležité směry, kterými by zahraniční politika vykazovala kontinuitu s minulými trendy. Spojení mezi zahraničními politikami těchto dvou prezidentů vychází ze smysluplných politických záměrů. V rámci pohledu na současnou zahraniční politiku Číny se můžeme zaměřit na strategii, která se zdá být kompatibilní s názory představitelů Komunistické strany Číny. (Doshi, 2019, online)

Bývalý prezident Hu Jintao pod svým velením vedl Čínu i nadále pod vedením předchozí diplomacie, která byla přijata Dengem Xiaopingem<sup>8</sup>. Což se projevovalo především ve faktu, že mezinárodní chování Číny bylo i nadále ve své podstatě pragmatické a do jisté míry předvídatelné. (Zhao, 2023, s. 11) Prezident Hu slíbil, že Čína bude především usilovat o mírový rozvoj v rámci harmonického světa za účelem zajištění mezinárodních společenství. Zároveň definoval, že vzestup Číny by měl nabízet především příležitosti

---

<sup>8</sup> Deng Xiaoping se narodil v roce 1904 v provincii Sichuan v Číně a zemřel 19. února 1997 v Pekingu. Xiaoping byl čínský komunistický vůdce, který byl nejmocnější postavou Čínské lidové republiky od konce 70. let 20. století až do své smrti v roce 1997. V rámci svého působení opustil mnoho ortodoxních komunistických doktrín a pokusil se implementovat prvky systému svobodného podnikání a dalších reforem v rámci čínské ekonomiky. (Pletcher, 2023, online)

a výhody než vytvářet konflikty. (Zhao, 2022, s. 51) Hlavní myšlenkou pro zahraniční politiku bylo budování a přijímání světa. V rámci tohoto světa se země a jejich politiky mnohdy rozcházejí, a to hlavně v aspektech politických systémů či v otázkách národního rozvoje jako takového. (Zhao, 2023, s. 75) V rámci této strategie Hu Jintao v roce 2006 definoval čtyři fáze rozvojových cílů v rámci čínské zahraniční politiky: velmoci jsou klíčové, rozvojové země jsou základem, periferní země jsou prioritou a multilateralismus je jevištěm. (Zhao, 2022, s. 51)

Hu Jintao dokonce v roce 2009 vyzval na Valném shromáždění OSN<sup>9</sup> k posílení programu kontroly zbrojení. Tímto aktem se Hu Jintao připojil k dřívějším výzvám prezidenta Spojených států amerických Baracka Obamy v rámci myšlenky světa bez jaderných zbraní. (Zhao, 2023, s. 237)

Během funkčního období bývalého prezidenta Hua se zvýšil vliv Číny v regionech jako je Afrika a Latinská Amerika a zároveň se pracovalo na rozvíjení vztahů s Japonskem. (Spencer, 2008, online) Oproti tomu se naopak zhoršily vztahy s Ruskem, a to převážně díky faktu, že se nesplnily dohody. (Minxin, 2020, online)

V návaznosti na tuto problematiku je také důležité zmínit **regionální obchodní dohody**. Regionální obchodní dohody odkazují na smlouvy, které podepsaly dvě a více zemí, aby podpořily volný pohyb osob zboží a služeb přes hranice jednotlivých členských států. Dohoda obsahuje vnitřní pravidla, které členské státy respektují a řídí se jimi. Na druhou stranu jsou stanovena i vnitřní pravidla pro členské státy v rámci kterých je definován přístup právě k nečlenským státům. Hlavním cílem těchto dohod je bojovat proti kvótám, clům či dalším formám obchodních překážek, které ve velké míře ovlivňují a převážně omezují přepravu vyrobeného zboží a služeb. V návaznosti na to tyto dohody tedy pomáhají snižovat nebo odstraňovat překážky v rámci obchodní spolupráce. (CFI team, 2022, online)

---

<sup>9</sup> Organizace spojených národů

Jak bývalý prezident Číny Hu Jintao, tak i současný Xi Jinping za svého působení podepsaly několik takových dohod. Dohody s konkrétními zeměmi můžeme vidět v tabulce č. 1.

**Tabulka č. 1- Regionální obchodní dohody uzavřené za vlády Hu Jintaa a Xi Jinpinga**

<b>Hu Jintao (2003–2012)</b>	<b>Xi Jinping (2013–2023)</b>
Hong Kong (2003)	Indie (2013)
Filipíny (2005)	APTA (2013)
Chile (2006)	Srí Lanka (2013)
Pákistán (2007)	Bangladéš (2013)
ASEAN (2007)	Island (2014)
Nový Zéland (2008)	Švýcarsko (2014)
Singapur (2009)	Austrálie (2015)
Peru (2010)	Jižní Korea (2015)
Kostarika (2011)	Gruzie (2018)
	Mauricius (2021)

Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Regional Trade Agreements Database, 2023

Tabulka č. 1 nám ukazuje, že za období vlády Hu Jintaa (2003–2012) bylo podepsáno celkem 9 regionálních obchodních dohod. Pokud se blíže zaměříme na konkrétní země můžeme konstatovat a potvrdit, že za vlády tohoto prezidenta se skutečně strategie orientovala převážně na oblast Jižní Ameriky a na Asii, konkrétně převážně na jihovýchodní Asii, kde v návaznosti na dohodu se sdružením ASEAN<sup>10</sup> uzavřela Čína dohodu s těmito státy: Brunej, Filipíny, Indonésie, Kambodža, Laos, Malajsie, Myanmar, Singapur, Thajsko a Vietnam. Obecně se z těchto dat dá dedukovat zdrženlivější postoj při výběru partnerů, což přímo navazuje na strategii založenou na pragmatičnosti a do jisté míry předvídatelnosti.

Oproti tomu v druhém sloupci tabulky č. 1, kde můžeme vidět dohody uzavřené za vlády současného prezidenta Xi Jinpinga (2013 - současnost), můžeme pozorovat změnu. Oproti svému předchůdci si Xi Jinping vybral mnohem ekonomicky silnější země, jakými jsou

<sup>10</sup> Sdružení národů jihovýchodní Asie



například Švýcarsko, Austrálie či jeden z malých asijských tygrů Jižní Korea. Strategickým partnerem je také Indie, země, která bude v blízké budoucnosti disponovat největším spotřebním trhem na světě. Dále stojí za zmínku APTA<sup>11</sup>, dříve známá jako Bangkotská dohoda. Členové této dohody tedy jsou Čína, Bangladéš, Indie, Jižní Korea, Laos, Mongolsko a Srí Lanka. Na základě těchto dat lze potvrdit, že zde se odráží již nová strategie, kdy Čína vylézá ze stínu a je připravena demonstrovat svou sílu a vliv.

Hu hodně zdůrazňoval východisko mezinárodních vztahů a to „sdílené odpovědnosti“. Chtěl, aby Čína přispěla ke globálnímu společenskému dobru s ohledem na zachování svých základních zájmů, které nesmí být podmíněné jinými zájmy dalších zemí. (Zhao, 2023, s. 76) Ve své analýze Zhao uvádí, že „Čína zůstala neochotnou rostoucí mocností a selektivně přebírala globální a regionální závazky. Čínská zahraniční politika se stala všesměrovou, víceúrovňovou a vícerozměrnou. (Zhao, 2022, s. 51)

To se ovšem změnilo v momentě, kdy k moci přišel nový prezident Xi Jinping. V rámci propagace v médiích Xi Jinping získává uznání za to, že odklonil čínskou strategii od pokynů od Denga Xiaopinga, které poskytovaly návod, jak skrýt schopnosti a vyčkávat. Tato směrnice pochází z období konce studené války, kdy se Spojené státy americké staly hlavní hrozbou Číny. V reakci na to se Deng Xiaoping rozhodl v rámci podpory svých nástupců poradit, aby následovali myšlenku neasertivity. Jakkoli jednoduše tato myšlenka může vypadat v podstatě se nejednalo pouze o vyhýbání se nákladům na mezinárodní vedení, ale hlavně o prevenci konfliktu právě se Spojenými státy americkými a následným snížením rizika obklíčení čínskými sousedními státy a stvoření prostoru pro čínský rozvoj. (Doshi. 2019, online)

Současný prezident Xi Jinping tuto strategii nikdy výrazně nepropagoval, a tudíž se lze pouze domnívat, že se od ní postupně odchyloval. Tato domněnka vychází především z nově nalezených dokumentů, které udávají, že k tomuto odklonu začalo docházet již za vlády Hu Jintaa, ačkoliv ten tuto strategii následoval. V rámci pochopení politiky Xi Jinpinga je nutné hledat přímé návaznosti v minulosti. Po celá desetiletí čínští vůdci tvrdili, že tato strategie

---

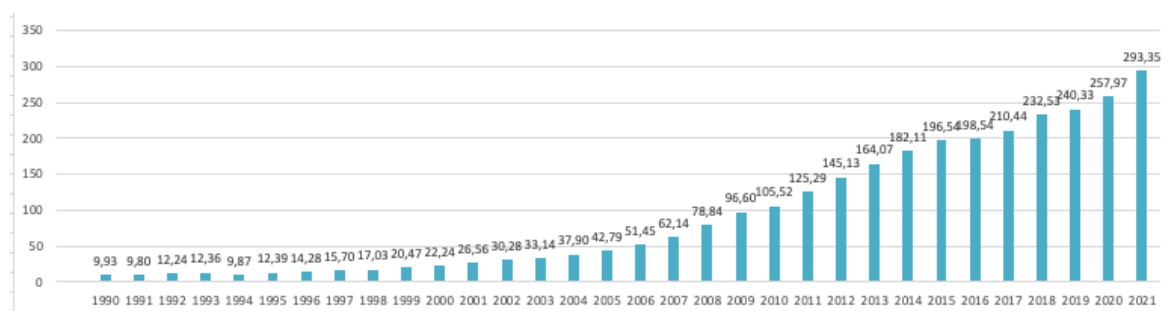
<sup>11</sup> Asijsko-pacifická obchodní dohoda

bude trvalá. Teng, Jiang i Hu ve svých projevech připouštěli možnost, že celé dodržování strategie závisí na čínském hodnocení mezinárodní rovnováhy sil, ale i také to, že tato rovnováha jednoho dne vyprší. K tomu došlo v roce 2008 v rámci globální finanční krize, kdy došlo ke změně této strategie. V roce 2009 Hu Jintao upravil tuto strategii za účele toho, že Čína potřebuje něco aktivně dokázat. Toto se může zdát jako malá změna, ale při detailním zkoumání z toho vyplývá, že tato změna byla přesným opakem původního záměru strategie. Hu tedy v podstatě revidoval tuto strategii. (Doshi, 2019, online)

Otázkou tedy zůstává, jestli tento agresivní, neliberální a na cíl orientovaný směr, který Čína nabrala v posledním desetiletí výsledkem tím, jaká Čína je nebo výsledkem jednoho muže, Xi Jinpinga. Dá se s jistotou říci, že Xi Jinping sleduje i jiné zájmy, které se mohou změnit v něco většího, více děsivého a trvalejšího? Odpověď na tyto otázky nejsou pouze akademického charakteru, ale hlavně dlouhou strategickou hrou. Není žádným tajemstvím, že Čína se snaží v rámci zahraniční politiky nahradit Spojené státy americké jako preeminentní mocnost, a to nejen v rámci Asie, ale na celém světě. (Pomfret, 2021, online)

Tato postupná změna ve strategii se projevuje v mnoha aspektech jak v rámci vnímání Číny dalšími zeměmi, tak i v rámci Číny jako takové. Navzdory tomu, že Čína v rámci všech svých strategiích pamatuje na vnitřní hodnoty a staví je nad zájmy ostatních zemí takové změny jako je právě změna strategie že skrývat a nedávat svou sílu najevo na demonstrování síly okolí ovlivňuje i vnitřní záležitosti Číny jako takové. Celou tuto změnu strategie můžeme také pozorovat například v rámci vývoje vojenských výdajů v Číně.

**Graf č. 1 – Vojenské výdaje v Číně od roku 1990–2021 (v bilionech amerických dolarů)**



Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Statista 2023

Jak ukazuje graf č. 1, tak vládní výdaje Číny se neustále zvyšují. Na tomto grafu můžeme pozorovat, že v 90. letech minulého století, kdy byl u moci Hu Jintao byly vojenské výdaje Číny nepatrné. Dále pak můžeme pozorovat strmější růst od roku 2006, kdy se k moci dostává Xi Jinping. Samozřejmě lze předpokládat, že výdaje rostou i s faktem, že Čína každým rokem generuje větší a větší hrubý domácí produkt, který je jednou z hlavních složek v rámci hard power.

**Tabulka č. 2 - Země s nejvyššími vojenskými výdaji za rok 2021 (v miliardách amerických dolarů)**

<b>Země</b>	<b>Výdaje</b>
<b>USA</b>	801.0
<b>Čína</b>	293.0
<b>Indie</b>	76.6
<b>Velká Británie</b>	68.4
<b>Rusko</b>	65.9
<b>Francie</b>	56.6
<b>Německo</b>	56.0
<b>Saudská Arábie</b>	55.6

Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Statista 2023

Tabulka č. 2 ukazuje následující. Spojené státy americké byly v rámci zemí s nejvyššími vojenskými výdaji na pozici jedna, kdy utratily 801 miliard dolarů, což představuje téměř 38 procent celkových globálních vojenských výdajů za rok 2021. Spojené státy americké jsou zemí s nejvyššími vojenskými výdaji od té doby, co SIPRI<sup>12</sup> začala v roce 1949 sledovat tyto výdaje. V této návaznosti Spojené státy americké tvoří více než 30 procent globálních vojenských výdajů za poslední dvě desetiletí. (Conte, 2022, online)

<sup>12</sup> SIPRI je nezávislý mezinárodní institut, který se zabývá výzkumem konfliktů, zbrojení, odzbrojení a kontroly zbrojení. SIPRI byla založena v roce 1966 a poskytuje data, analýzy a doporučení na základě otevřených zdrojů výzkumníkům, tvůrcům politik, médiím a zainteresované veřejnosti. (SIPRI.org, 2023, online)

Vojenské výdaje Spojených států amerických se meziročně zvýšily o 22,3 miliard dolarů. Celkové výdaje Spojených států amerických přesáhly hodnotou celkovou hodnotu top 10 zemí dohromady. Hned na druhém místě se umístila Čína, která celkově za rok 2021 utratila 293,4 miliard dolarů. Tato hodnota tvořila přibližně 14 procent celkových globálních výdajů. Čínské výdaje tvořili méně, než polovinu výdajů Spojených států amerických nicméně Čína neustále zvyšuje své vojenské výdaje již 27 let v řadě. (Conte, 2022, online)

## 4.2 Kontext vztahů mezi Čínou a Evropou

Obecně se kontext vztahů mezi Čínou a Evropou hlavně v posledních letech dramaticky změnil. A to jak v pozitivním, tak i negativním smyslu. Evropa s Čínou mají mezi sebou velké rozdíly například ve vnímání domácích a globálních záležitostí a přístupu k jejich řešení, což co jisté míry ovlivňuje rozsah potenciálu ke vzájemné spolupráci. Svět po pandemii COVID-19 a po ruské invazi na Ukrajinu je velmi odlišný než svět, který jsme znali předtím. Potřeba Evropy podporovat multilateralismus, která byla ve velké míře ovlivněna zdravotní krizí, ekonomickou nestabilitou, která následně vede k asertivnějším zahraničním politikám velkých států, nebyla nikdy větší, ale zároveň diskutabilnější. Je dobré zmínit myšlenku, že bez zapojení silného centrálního hráče, jakým je právě Čína, bude obtížné najít řešení globálních problému a následně je potom realizovat. (di Carlo, 2022)

V rámci oblasti *politických vztahů a lidských práv* Evropská unie a Čína vedou pravidelná dvoustranná jednání. Zároveň mají každoroční strategický dialog, který se zaměřuje na projednání dvoustranných vztahů se zaměřením na zahraniční bezpečnostní politiku. Delegace Evropské unie každoročně v Pekingu úzce spolupracuje s velvyslanectvím všech členských států. Hlavním jejich cílem je hájení zájmů a hodnot Evropské unie. Dalšími jsou navázání spolupráce s čínskými kolegy za účelem získání konkrétních výsledků. (Press and information team of the Delegation to China, 2021)

Vzájemná propojenost mezi Evropskou unií a Čínou v oblasti *ekonomických vztahů, obchodu a investic* zaznamenala pozoruhodné tempo růstu. Pokud přihlédneme k faktu užší spolupráce při řešení společných témat dá se konstatovat, že Evropská unie a Čína spoluprací na velkém počtu hospodářských a finančních záležitostí. Evropská unie a Čína jsou dva

největší obchodní partneři. Evropská unie je připravena otevřít obchodní vztahy s Čínou pod podmínkou, že Čína bude obchodovat spravedlivě hlavně ve smyslu dodržování práva duševního vlastnictví. Další podmínkou je, aby Čína dodržovala své závazky jako člena Světové obchodní organizace – WTO. V návaznosti na tuto problematiku je dobré zmínit i ochotu Evropské unie podporovat střední a menší podniky v případě, že mají zájem o čínský trh. Tuto podporu Evropská unie poskytuje prostřednictvím centra EU pro malé a střední podniky a Helpdesku pro malé a střední podniky, které se zabývají oblastí práv duševního vlastnictví. (Press and information team of the Delegation to China, 2021, online)

Další důležitou oblastí, ve které je nastolena spolupráce je oblast **životního prostředí, klimatu a energií**. Celkově jsou země Evropské unie odpovědné za přibližně 18 procent celosvětových emisí CO<sub>2</sub> vyprodukovaného od začátku průmyslové revoluce. Čína je na tom o dost hůře, neboť v její případě tato produkce dosahuje přibližně 30 procent emisí. Spolu se změnami počasí a globálně rostoucími teplotami je jasné, že se tato situace musí řešit. Na přelomu října a listopadu 2021 se v Glasgow konala již 26. konference smluvní stran OSN<sup>13</sup> o změně klimatu (COP26). Během této konference světoví lídři dosáhli shody a dohodli se na cestě ke snížení globálních ekologických emisí domácího plynu a k dosažení uhlíkové neutrality. Cílem této dohody je motivovat národy, aby volily udržitelnější metody výroby energie a spolupracovali na ochraně životního prostředí. V návaznosti na tuto dohodu spolupráce Číny a Evropské unie spočívá na přechodu od fosilních paliv s přihlédnutím na ničivé dopady na globální oteplování. (Dupont, 2022) V rámci vztahů mezi Evropskou unií a Čínou jsou stěžejní **výzkum a inovace**. Obě tyto disciplíny jsou prioritou politiky obou těchto stran. Jak Evropská unie, tak i Čína mají ambice zajištění udržitelné budoucnosti svých národů i planety.

---

<sup>13</sup> Organizace spojených národů

**Tabulka č. 3 - Výdaje na výzkum a vývoj v Číně od roku 2010 až do 2020**

Rok	Výdaje na výzkum a vývoj (v % HDP)	HDP (konstantní americký dolar 2015)	Počet obyvatel	Výdaje na výzkum a vývoj na osobu
2010	1,713719964	7,5541E+12	1337 705 000	96,77477322
2011	1,780339956	8,27558E+12	1 345 035 000	109,5387273
2012	1,912140012	8,92635E+12	1 354 190 000	126,0415934
2013	1,997859955	9,61958E+12	1 363 240 000	140,9772022
2014	2,022429943	1,03339E+13	1 371 860 000	152,3450364
2015	2,057009935	1,10616E+13	1 379 860 000	164,8987911
2016	2,100330114	1,18191E+13	1 387 790 000	178,8749019
2017	2,116029978	1,26402E+13	1 396 215 000	191,5686954
2018	2,140579939	1,34934E+13	1 402 760 000	205,9065046
2019	2,244630098	1,42963E+13	1 407 745 000	227,9532513
2020	2,400929928	1,46165E+13	1 411 100 000	248,6945511

Zdroj: vlastní zpracování a úprava, World Bank 2023

V rámci tabulky č. 3 se autorka zaměřila na výdaje na výzkum a vývoj Číny v letech 2010–2020. Na základě získaných dat týkajících se výdajů, HDP a počtu obyvatel autorka vypočetla výdaje na výzkum a vývoj na osobu.

Čína v posledních letech konstantě zvyšuje své výdaje v oblasti výzkumu a vývoje. Z toho lze usuzovat, že je Čína odhodlána pokračovat ve svém úsilí o rozvoj svého sektoru výzkumu a vývoje s vizí toho, že bude v čele v oblasti globálních inovací. Čína se také zaměřuje na vývoj a komercializaci produktů a technologií pocházejících z Číny. V celkovém měřítku lze konstatovat, že růst výdajů Číny v této oblasti v rámci posledních deseti let svědčí o její determinaci ke zlepšení a inovaci. Tento přístup bude mít dle autorky pozitivní dopad na čínskou ekonomiku a konkurenceschopnost Číny na globální scéně z hlediska dlouhodobého horizontu.

**Tabulka č. 4 - Výdaje na výzkum a vývoj v EU od roku 2010 až do 2020**

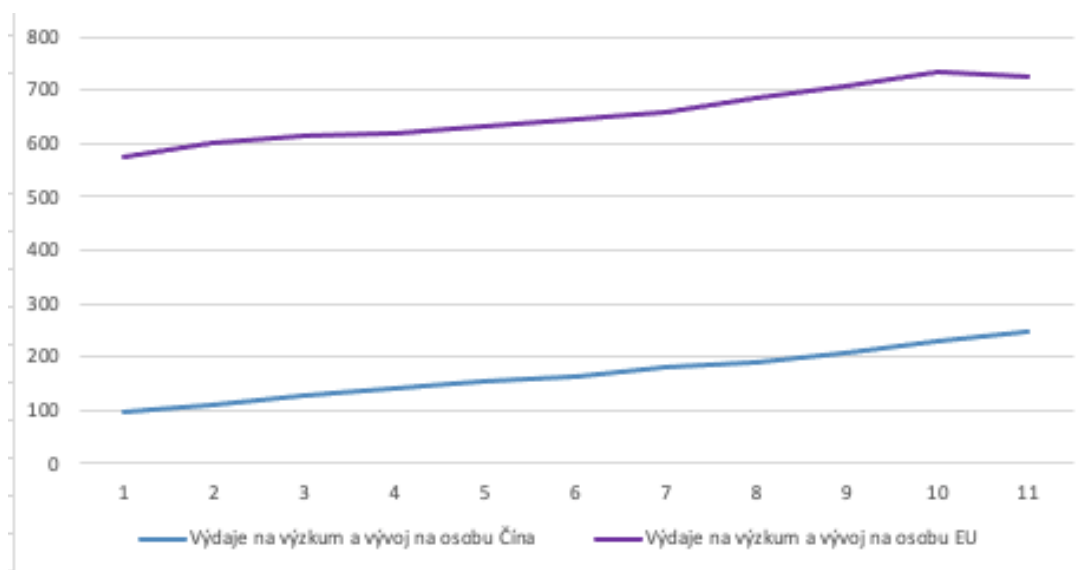
Rok	Výdaje na výzkum a vývoj (v % HDP)	HDP (konstantní americký dolar 2015)	Počet obyvatel	Výdaje na výzkum a vývoj na osobu EU
2010	1,969010505	1,28973E+13	441 552 554	575,1271862
2011	2,015830365	1,31415E+13	440 769 682	601,0179515
2012	2,076865869	1,30495E+13	441 419 873	613,9761505
2013	2,096733107	1,30386E+13	442 496 175	617,8234383
2014	2,118043897	1,32469E+13	443 601 373	632,4936391
2015	2,118224833	1,35525E+13	444 570 054	645,73084
2016	2,117175369	1,38205E+13	445 515 422	656,7748861
2017	2,152579691	1,42127E+13	446 215 182	685,6350286
2018	2,185031909	1,45064E+13	447 001 100	709,1011474
2019	2,22395088	1,47682E+13	447 367 191	734,1581454
2020	2,323652024	1,39298E+13	447 692 315	722,9944191

Zdroj: Zdroj: vlastní zpracování a úprava, World Bank 2023

Tabulka č. 4 je založena na stejném principu jako tabulka č. 3 akorát jsou data aplikována na oblast Evropské Unie. Autorka zde rovněž přepočítala výdaje na osobu za úmyslem lepší představy celkové hodnoty těchto výdajů.

Důležité je zmínit, že procento HDP vynaložené na výzkum a vývoj v Evropské unii se v jednotlivých členských státech liší. Tyto data tedy slouží jako ukazatel odhodlání členských států k inovacím a technologickému pokroku. V celkovém měřítku mohou investice do výzkumu a vývoje vést k zásadním a významným ekonomickým a sociálním benefitům, včetně vytváření pracovních míst, zvýšení efektivity procesů a produktivity, ale jako hlavním benefitem je zvýšení kvality života.

**Graf č. 2 - Komparace výdajů na výzkum a vývoj Číny a EU od roku 2010 až do 2020 HDP (konstantní americký dolar z roku 2015)**



Zdroj: vlastní zpracování a úprava

V rámci grafu číslo 2 se autorka zaměřila na komparaci výdajů na výzkum a vývoj na osobu v Číně a Evropské unii. Z grafu vyplývá že v přepočtu na jednu osobu Evropská unie má větší výdaje na osobu, což je hlavně z důvodu toho, že celkový počet obyvatel v Evropské unii je nižší než v Číně samotné. Nicméně pokud se zaměříme na vývoj těchto výdajů tak v případě evropské unie můžeme sledovat mírné kolísání a v posledních letech i pokles. Oproti tomu případě Číny sledujeme konstantní průběžný růst. Průběh v případě Číny není nijak dramatický nicméně má neustálou tendenci růstu. To dokazuje fakt, že za toto období Čína nezaznamenala oproti Evropské unii žádný pokles. Oproti tomu výdaje klesly u Evropské unie v roce 2020.

Mocenská strategie mezinárodních aktérů odkazuje na konkrétní kombinace zdrojů moci, a to jak hmotných, tak i nehmotných, osvojení si specifických způsobů použití silových zdrojů, kterými jsou metody donucení, pro specifické účely. V kategorii materiálních zdrojů je ekonomická síla Evropské unie silnější, než je to v případě Číny. To samé platí i o obraném rozpočtu, kdy Evropská unie má 386 miliard a Čína 100 miliard. (Stockholm International Peace Research Institute, 2010, s. 267-268, 270) Joseph Nye se také pokusil měřit a porovnávat zdroje soft power světových mocností. Nicméně, vzhledem k potížím s přesným měřením vynesl pouze kvalitativní soudy. Když zmínil zdroje soft



power Evropské unie, tak uvedl, že v současné době je nejbližším konkurentem Spojených států Amerických v této oblasti právě Evropa. (Nye, 2004, s. 75) Oproti tomu, když se zaměřil na čínskou soft power, tak došel k tomuto závěru. Čína je pozadu od Spojených států Amerických a Evropy v soft power. (Nye, 1990, s. 90) Zde je však nutné dodat, že Nye své analýzy prováděl před více než 20 lety. Situace byla v té době velmi odlišná od dnešní doby, kdy se Čína snaží být světovým lídrem ve většině sledovaných oblastí.

Čínský učenec Zhang Guozuo zmínil ve svém článku, že čínská kulturní soft power značně zaostává za její hard power. Například, Evropská unie drží 34 % světového kulturního průmyslu a oproti tomu Čína spolu s dalšími asijsko-pacifickými zeměmi měla pouze 4 %. (Guozuo, 2009, s. 37-38) Čínská soft power je bezpochyby jednou z nejslabších s ohledem na nehmotné zdroje. Zde je nutné zmínit i jeden z důvodů a tím je dopad komunistického vedení země. Pro komunistické vedení nepředstavoval kulturní průmysl v minulých dekadách prioritu. Země byla také výrazně ovlivněna Kulturní revolucí spojenou s likvidací většiny elity národa. Tato likvidace intelektuálů a všeho spojeného s buržoazní společností se přenesla do unifikovaného vnímání kultury a jejího dědictví. Kultura se více dostává do popředí zájmu až v posledních dvou dekadách, kdy si komunistická strana uvědomuje její důležitost při formování vnějšího pohledu na Čínu. Pokud jde o evropskou sílu, kterou lze pouze odhadovat z důvodu nedostatku standardů pro měření, lze pouze předpokládat, že Evropa je v této oblasti svázána do jisté míry právě se Spojenými státy Americkými. Vojenská přitažlivost Evropské unie je mezi Spojenými státy Americkými a Čínou.

### **4.3 Soft power**

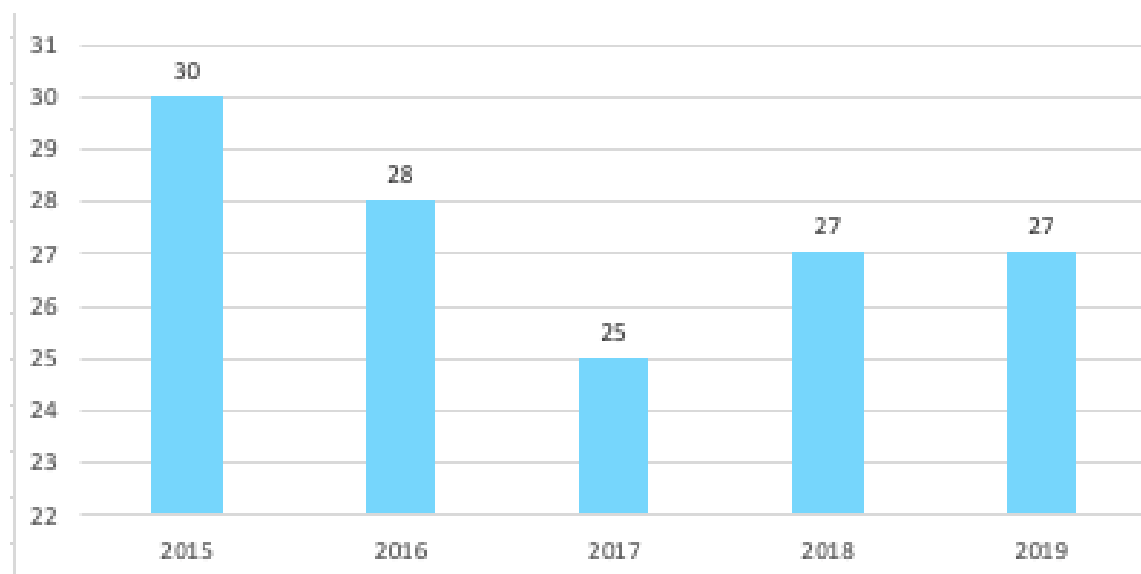
V rámci této podkapitoly se autorka zaměří na analýzu soft power pomocí vybraných relevantních ukazatelů. Jak bylo zmíněno v rámci literární rešerše, tak soft power není měřitelná vzhledem k faktu, že se jedná o nehmotnou složku moci. Z toho důvodu autorka využívá kvalitativní analýzu.

### *Soft power index*

Autorka si jako první ukazatel do analýzy zvolila soft power index, který jak již napovídá jeho název jedná se o index, který v rámci možností měří hodnotu soft power zemí na základě definovaných podmínek. Nutné je si uvědomit vzhledem k rozsahu nelze výsledky tohoto indexu brát jako bezpečně průkazné a je třeba i přihlížet k subjektivnímu aspektu, který v rámci toho indexu také hraje svou roli.

Soft power index je složený index vypočítaný z rozsáhlých průzkumů veřejného mínění a expertních hodnocení. Jedná se o měkkou sílu většinou 60 zemí, většinou ekonomik s vysokým či středním příjmem. Index tvoří celkem sedm pilířů: správa věcí veřejných, kultura a dědictví, podnikání a obchod, mezinárodní vztahy, média a komunikace a vzdělání, věda, lidé a hodnoty. (Sdgpulse, 2023, online)

**Graf č. 3 - Pozice Číny v rámci ekonomické power mezi 30 zeměmi v rámci soft power indexu**



Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Soft Power30, 2023

Data, která můžeme vidět v rámci grafu č. 3 jsou získána na základě studie Soft power 30, která se provádí již od roku 2015. V rámci této studie se posuzují zdroje měkké síly 30 zemí. V průběhu zpracování se kombinují jak objektivní (7 pilířů), tak i subjektivní data (veřejné mínění). Graf č. 3 nám ukazuje pořadí čínské ekonomické soft power mezi

30 zeměmi v globálním indexu soft power. Dle výsledku z roku 2019 se Čína umístila na 27. místě v kategorii ekonomie mezi 30 zeměmi světa. Graf č. 3 nám ukazuje vývoj pozice Číny v rámci soft power 30 kdy v roce 2015 byla Čína na 30. místě a postupně zaznamenala vývoj. V roce 2017 Čína obsadila 25. místo, které nezvládla udržet

**Tabulka č. 5 - Top 10 zemí v rámci Soft Power Indexu za rok 2022**

Země	Global soft power index
USA	70.7
Velká Británie	64.9
Německo	64.6
<b>Čína</b>	<b>64.2</b>
Japonsko	63.5
Francie	60.6
Kanada	59.5
Švýcarsko	56.6
Rusko*	56.1
Itálie	54.7

\*Data byly sbírány v srpnu roku 2021 tudíž v rámci umístění Ruska není reflektován žádný dopad Ruské invaze na Ukrajině.

Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Statista 2023

Na základě tabulky č. 5 můžeme konstatovat, že Čína dosáhla doposud zatím nejlepšího výsledku v indexu Global Soft Power za rok 2022, kdy se jí podařilo přeskočit Japonsko, které tomuto indexu dominovalo v rámci asijských zemí. Tento čínský úspěch se může zdát překvapivý převážně v segmentu západních zemích nicméně z pohledu rozvojových zemí je vnímán oprávněně.

Celosvětově se Čína nachází na čtvrtém místě *v oblasti obeznamenosti*. Dále se také její pozice vrátila nazpět po propadu v roce 2021 *v oblasti vlivu*. Čína si také vedla dobře *v oblasti podnikání a obchodu*, kde obsadila první místo. Čínská ekonomika vzrostla v roce 2021 o 8,1 procent a export se zvýšil o přibližně 30 procent což je rekordní úroveň. Zde je však nutné dodat, že rok 2021 následoval po prvním covidovém roce a s tím spojených omezeních výroby. Zároveň z toho lze usuzovat, že poptávka po čínském zboží prudce roste. V rámci *oblasti COVID-19 odezva* se Čína dostala ze 30. místa na 19. místo. Čína toho hlavně dosáhla zavedením striktní a nekompromisní politiky nulového covidu. Tato politika

zahrnovala zásady blokování a izolace spolu s rozsáhlým programem hromadného očkování a testování. Ve výsledku všech těchto opatření druhý rok pandemie znamenal pro Čínu zlepšení pověsti v rámci globální scény. Čína nabídla pomoc zemím po celém světě prostřednictvím prodeje vakcín či osobních ochranných pomůcek. Tyto činy hráli jistě svou roli v rámci posunu v *oblasti Lidé a hodnoty*, kde se Čína dostala z původního 52. místa na 28. místo. (Josem & Brooks, 2022, online)

Do soft power indexu se také řadí oblast *vzdělávání*. V rámci své soft power a vytvořené strategie se Čína snaží implementovat položku vzdělávání jako jeden z účinných nástrojů. Prvotní myšlenkou byly takzvané Konfuciovi třídy a instituty, které se nakonec ukázaly jako velmi kontroverzní téma. Nicméně co je důležité konstatovat, že Čína projevuje velký zájem o šíření své kultury a vzdělanosti v oblasti čínského jazyka. To se projevuje v rámci rozmanitého množství nabídek stipendií a programu pro zahraniční studenty. Zároveň čínští studenti jsou atraktivní i pro evropské vzdělávací instituce.

Tento fakt také dokazují data z roku 2020 kde v rámci celé Evropské unie byla právě Čína (včetně Hongkongu) nejčastější zemí původu terciálních studentů. Toto množství představovala 7 procent celkového počtu. Z opačného pohledu v roce 2020 studovalo 102 496 studentů původem z Evropské unie právě v Číně. (Eurostat, 2020, online)

Čína je pro zahraniční studenty atraktivní destinací, a to hlavně v rámci příznivé vízové politiky a velkým množstvím projektů které jsou finančně podpořeny<sup>14</sup>. Zároveň je Čína jednou z mála asijských zemí, kde je dobrá úroveň angličtiny tudíž zahraniční studenti nemají především na akademické půdě problém s komunikací. Zároveň navzdory režimu, který v Číně panuje je až překvapivé, že se tento režim a jeho dopady netýkají právě studentů ze zahraničí. Zároveň v rámci čínské ekonomiky a úrovně vzdělávání Čína nabízí zahraničním studentům kvalitní vzdělávání a mnoho příležitostí v rámci stáží či prvních zaměstnání po ukončení studia. Dalším benefitem je určitě studium jazyka, neboť faktem je, že navzdory složitosti čínského jazyka a písma, čínština je jazykem, kterým mluví nejvíce

---

<sup>14</sup> Toto platilo před pandemií COVID-19, které tyto podmínky v rámci protipandemických opatření, uzavřením hranic či cestovních omezení z velké míry ovlivnila.

lidí na světě. Jeho znalost je bezsporným benefitem v rámci osobního rozvoje a budoucí kariéry.

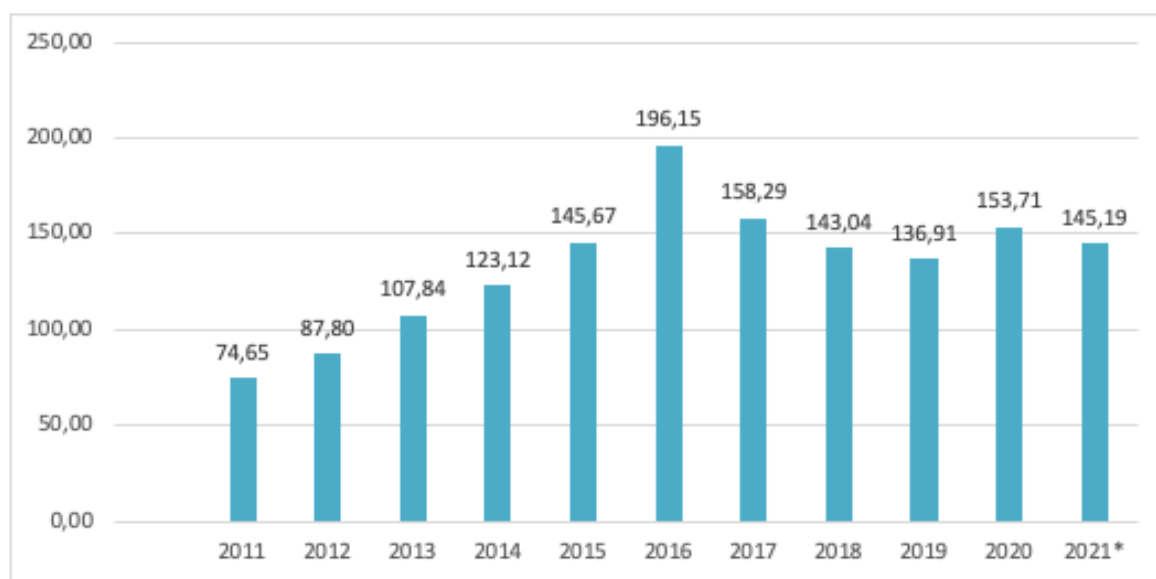
Studium v zahraničí je pro většinu studentů životní zkušeností a Čína je hlavně v posledních letech velmi oblíbenou destinací evropských studentů. Autorka zmínila v předchozím odstavci pozitiva je nutné si uvědomit, že každá věc má dvě stránky. Tudíž by ráda autorka zmínila i překážky a výzvy, kterým mohou evropští studenti čelit. Dle průzkumu, který byl prováděn mezi 63 mezinárodními vzdělávacími školami v lokacích jako je Peking, Šanghaj a Guangdong, se objevila překážka v podobě jazykové bariéry, které čelí právě zahraniční studenti. (Merve, 2019) Ačkoliv některé univerzity nabízejí programy v angličtině, pro studenty stále nastává problém komunikace s místními obyvateli, přizpůsobení se kulturním odlišnostem či jiné přístupu v rámci fungování země. V Číně funguje pojetí svobody a práv velmi odlišně oproti Evropě. Navíc v návaznosti na pandemii COVID-19 přidala do seznamu výzev ještě zhoršenou a méně tolerantní politiku v oblasti získávání víz, což v důsledku v kombinaci s cestovními omezeními může být náročné. (Icef monitor, 2023, online)

### ***Čínské přímé zahraniční investice***

Čína v posledních letech začala zvyšovat přímé zahraniční investice především za účelem posílení svého vlivu. V rámci těchto investic využívá výhodných podmínek ze strany ostatních států. Oproti tomu Čína nabízí mnohem méně příznivé podmínky v rámci segmentu přímých zahraničních investic. Jako příklad lze uvést situace v rámci sektoru služeb, kde jsou přímé zahraniční investice silně chráněny, nebo výslovně zakázány. Čínské akvizice jsou v rámci Evropské unie dvakrát větší než ty z Evropské unie v Číně. Tato situace silně podporuje růst přímých zahraničních investic v Evropské unii ve prospěch Číny. Celé tato problematika vyvolává otázku v návaznosti na kontroly nad strategickými technologiemi, kdy v rámci několika odvětví nemohou firmy z Evropské unie snadno provádět tradiční fúze a akvizice v Číně. Místo to se musí participovat v rámci společných podniků ve spolupráci s čínskými podniky a převádět jak technologie, tak i duševní vlastnictví. Zároveň zahraniční společnosti čelí obtížným rámcovým podmínkám, kdy Čína například omezuje přístup na trh a neposkytuje dostatečnou ochranu práv duševního vlastnictví. Toto je způsobeno převážně z důvodu, že koncept vnímání duševního vlastnictví

je chápán v Číně rozdílně, než je tomu například na území Evropy. Aby se Čína s Evropskou unií vypořádaly s touto vzniklou nerovnováhou, tak se zavázaly k vybudování svého obchodního vztahu na transparentnosti, nediskriminace a spravedlivé hospodářské soutěži. Tento závazek má za úkol zajistit otevřenost a rovné podmínky, které vycházejí ze vzájemných výhod. (European Commission, 2019, online)

**Graf č. 4 - Celkové roční zahraniční investice z Číny od roku 2011–2021 (v mld. amerických dolarů)**



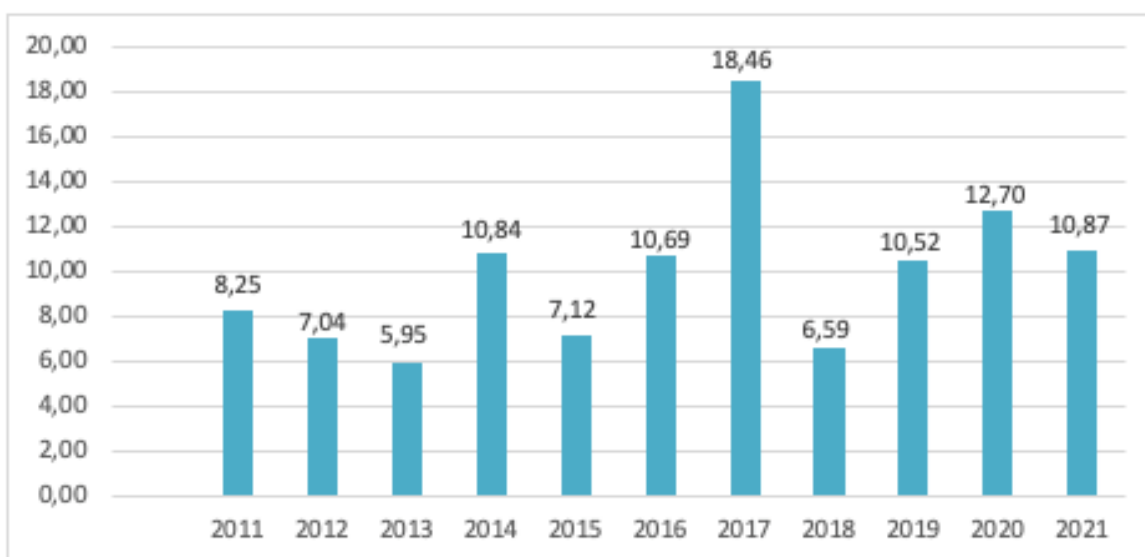
Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Statista 2023

Dle dostupných dat zobrazených v rámci grafu č. 4 dosáhla hodnota přímých zahraničních investic z Číny v rámci roku 2021 přibližně 145,2 miliard amerických dolarů. Čína se v roce 2021 také umístila na 4. místě na světě v oblasti přímých zahraničních investic. Toto se dá označit jako obnovení po pandemii COVID-19.

Dále můžeme na grafu pozorovat prudký pokles odlivu přímých zahraničních investic, který byl způsobený především přísnějšími regulačními opatřeními, které čínská vláda přijala za účelem efektivnější kontroly kapitálových toků. Dalším faktorem můžeme bezesporu označit i rostoucí obavy ze strany ostatních zemí o jejich bezpečnost. Navzdory tomuto poklesu toků kapitál čínských přímých zahraničních investic v zahraničí v posledních letech opět výrazně vzrostl.

Hlavními příjemci čínských přímých zahraničních investic jsou Hongkong, Spojené státy americké, Singapur a Austrálie. Hongkong přijímá zdaleka největší procento přímých zahraničních investic poskytovaných Čínou a v rámci těchto vztahů hraje zvláštní nicméně důležitou roli. Hongkong má kombinované postavení mezinárodního finančního centra a čínské zvláštní administrativní oblasti, která rozděluje většinu čínského investovaného kapitálu do regionů po celém světě. V rámci rozdělení čínských zahraničních investic se ukazuje, že investice do leasingu, obchodních služeb, finančních služeb a výroby byly nejvíce upřednostňovány čínskými investory.

**Graf č. 5 – Roční zahraniční investice z Číny do Evropy od roku 2011–2021 (v mld. amerických dolarů)**



Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Statista 2023

Na základě grafu č. 5 vidíme znázorněný objem přímých zahraničních investic z Číny do Evropy mezi léty 2011 až 2021. V roce 2021 bylo v Evropě uskutečněno přibližně 10,87 miliard amerických dolarů přímých zahraničních investic z Číny.

Data ukázána v grafu mohou na první pohled budit dojem harmonické spolupráce a navazování potřebných kontaktů. Nicméně na pozadí se hovoří o ambicích komunistické strany držet Evropu v šachu. To laicky znamená zabránit jí, aby pomáhala Spojeným státům americkým v omezení růstu moci Číny v globálním měřítku. V minulosti se stávalo

především na straně německých lídrů, že čínské investice přijímali bez toho, aniž by se pozastavili nad možnými dopady. Postupem času však tento obrovský příliv prostředku z Číny přiměl představitele států obávat se moci a vlivu, který Čína získává především v meších zemích v Evropě. Od této chvíle se zpřísnily normy ověřování čínských investic v návaznosti na vytvoření takzvané jednotnější evropské reakce. Nicméně je nutné konstatovat, že tyto pokusy o změnu přístupu jen stěží následují rychlé tempo přílivu peněz z Číny do evropských ekonomik. (The Economist, 2018, online)

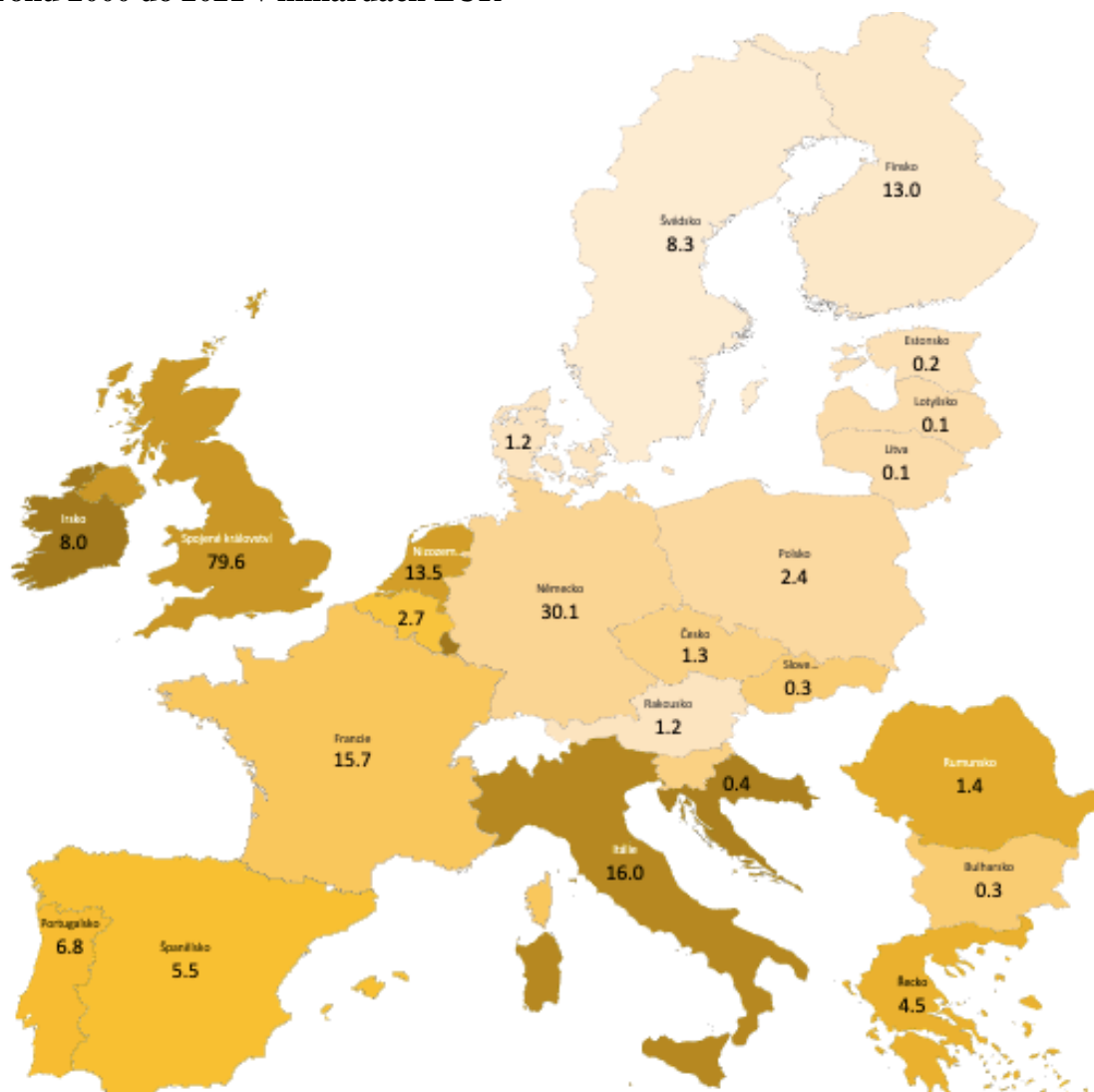
Celkový objem čínských přímých zahraničních investic v Evropské unii a Velké Británii od roku 2000 kontinuálně rostl a na konci roku 2021 činil v souhrnu více než 215 miliard EUR. Největší růst těchto investic byl zaznamenán po celosvětové finanční krizi v letech 2008-2009, což ve výrazném měřítku ovlivnilo politiku přístupu evropských zemích vůči Číně.

V roce 2021 obdrželo Nizozemsko největší podíl přímých zahraničních investic. Dalšími v pořadí byly Německo, Francie a Velká Británie. Pro představu jenom investice do Německa, Francie a Velké Británie představovaly 39 procent celkových investic.

Čínské roční investice dosáhly vrcholu v roce 2016, kdy dosáhly hodnoty přibližně 41 miliard dolarů. Od této chvíle klesaly v rámci globálního zpomalení. Toto zpomalení bylo vyvoláno především zvýšením evropské kontroly. Z toho důvodu roční čínské investice tvořily v roce 2021 pouze přibližně 10,6 miliard EUR.



**Obrázek č. 1 - Zahraniční investice a obchod Číny s EU a Spojeným královstvím od roku 2000 do 2021 v miliardách EUR**



Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Foreign Affairs Committee, 2023

Dle obrázku č. 1 můžeme vidět, že Čína se v rámci sektoru přímých zahraničních investic zaměřuje především na klíčové hráče v rámci oblasti Evropy. Tuto myšlenku podporují vysoká čísla u zemí, jakými jsou Velká Británie, Německo, Itálie, Francie či Finsko. Čína prostřednictvím těchto investic zvyšuje svůj vliv u strategických partnerů. Jedná se o další ze způsobů strategie podporované Xi Jinpingem, kdy se Čína snaží demonstrovat svou sílu právě u ekonomicky stabilních a globálně silných zemí.

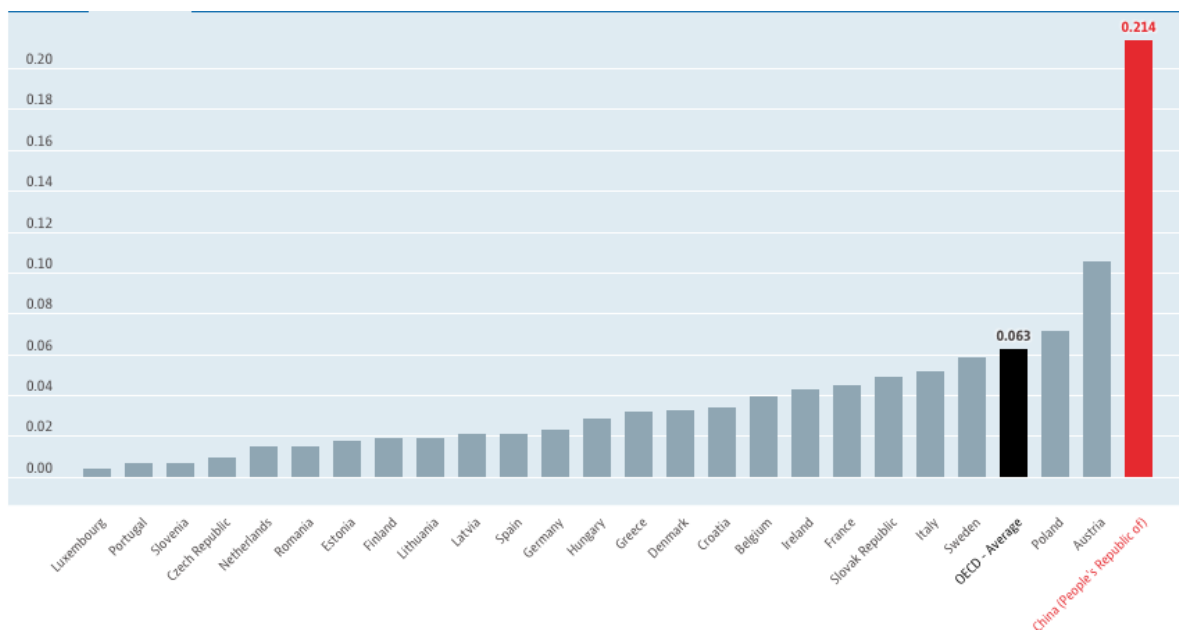
Tuto snahu Číně ve velké míře komplikují další faktory vyvolané právě ze strany Evropy. Vše začalo právě v roce 2016, kdy čínské akvizice skokově narostly v návaznosti na velký objem přímých zahraničních investic. Evropa, a především Německo začalo vnímat Čínu jako riziko ve smyslu ohrožení technologického prvenství Evropy. Dále se také začalo diskutovat v dimenzích národní bezpečnosti, kde byla především diskutována otázka potřeby chránit evropskou ekonomiku. Není tajemstvím, že Čína má jiný postoj k otázkám obchodních tajemství, výzkumu či duševního vlastnictví, než má Evropa. V Číně tyto pojmy nejsou přímo definované a nejsou obsaženy v žádné legislativní uchopitelné podobě. Z toho důvodu Evropa podnikla kroky, aby ochránila své postupy před potencionální hrozbou ze strany Číny.

V této návaznosti se můžeme bavit o restrikcích vůči přímým zahraničním investicím. Omezování přímých zahraničních investic je vytvořený index OECD, který měří míru restriktivnosti pravidel pro přímé zahraniční investice vybraných zemí na základě 4 hlavních typu omezení. Těmito omezeními jsou:

- Omezení na klíčový zahraniční personál.
- Provozní omezení.
- Omezení zahraničních akcií.
- Diskriminační mechanismy prověřování nebo schvalování.

V rámci tohoto indexu se nezahrnují problémy implementace nebo diskrétnost při udělování souhlasu. Když se hodnota indexu blíží nule tak se sektor vyhodnotí jako otevřený. V případě že se hodnota blíží jedné tak se jedná o sektor uzavřený. (OECD, 2023, online)

**Graf č. 6 - Restrikce v rámci přímých zahraničních investic Čína a Evropská unie (2018-2020)**



Zdroj: OECD, 2023

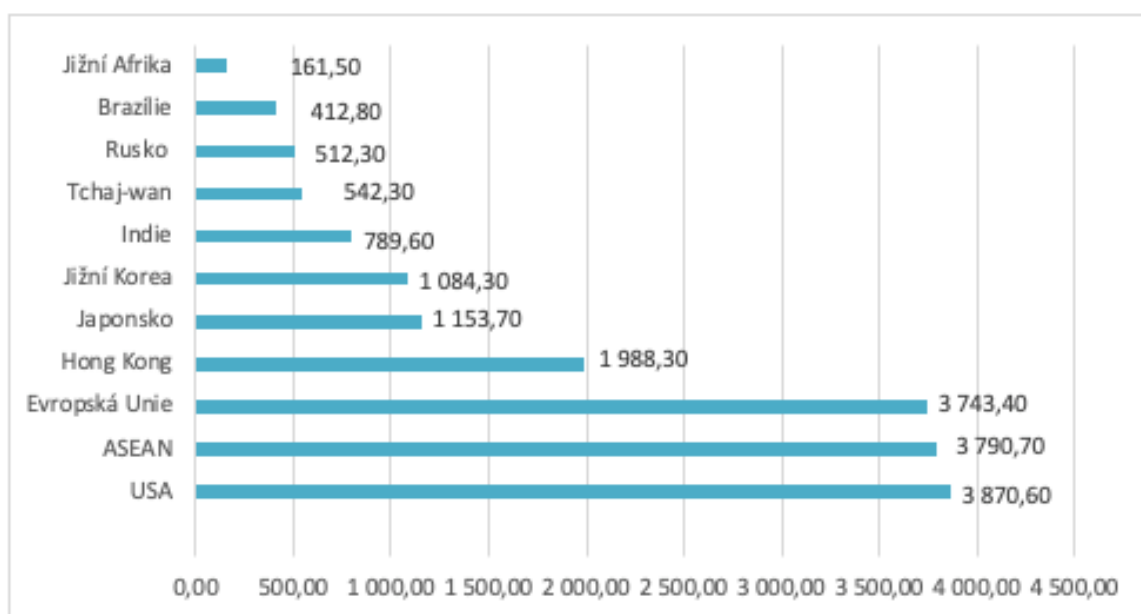
Jak můžeme vidět na grafu č. 6 Čína je v porovnání se státy evropské unie výrazně uzavřenější ekonomikou v rámci sektoru zahraniční přímých zahraničních investic. Dokonce výrazně převyšuje i průměr v rámci statistik OECD, kdy průměr dosahuje hodnoty 0.063.

Není pochyb o tom, že čínské investice v Evropě v posledních letech rapidně vzrostly. Je však nedostatek jasných informací týkajících se tempa růstu a rozložení investic mezi průmyslová odvětví především z důvodu nedostatku zdrojů. Jak oficiální evropské taky čínské datové soubory odhalují podobný obecný trend je třeba zmínit, že trpí velkými mezerami v pokrytí, vnitřní mi nesrovnalostmi a časovým zpožděním. To má za následek horší přehlednost v rámci této problematiky a prostor pro nové nedostatečně podložené spekulace o dvojitým zájmu Číny v rámci investování především do menších států Evropy.

### **Čínští hlavní partneři v rámci exportu v roce 2022**

Další důležitou součástí soft power jsou mezinárodní vztahy a obchodní partnerství. Navíc v současné nejisté době řada národů hledá silnější obchodní příležitosti. V tomto ohledu je Čína silným hráčem a díky tomu se jí daří navazovat nové obchodní vztahy a dohody. Jediné Spojené státy americké a jejich vedení váhají jakým způsobem využít tyto příležitosti v rámci obchodních vztahů s Čínou, nicméně je důležité zdůraznit, že Spojené státy americké se s Čínou vzájemně potřebují. (Green, 2023, online)

**Graf č. 7 – Hlavní exportní partneři Číny v roce 2022 (a bilionech juanů)**



Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Statista, 2023

Na základě grafu č. 7 můžeme vidět, že hlavními partneři v rámci exportu jsou Spojené státy americké, ASEAN<sup>15</sup>, Evropská unie a další. Z grafu vyplývá, že v roce byly Spojené státy americké největší exportní destinací pro Čínu. Hodnota čínského exportu do Spojených států amerických přesáhla hodnotu 3,87 bilionu juanů, což představuje nárůst o přibližně 4,2 procent oproti předchozímu roku.

Čína si v rámci exportu buduje vztahy se strategickými zeměmi. Navzdory tomu, že Spojené státy americké jsou největším rivalem Číny, obě země jsou na sobě v mnoha

<sup>15</sup> Sdružení národů jihovýchodní Asie

ohledech závislé. To samé platí i v případě Evropské unie, kdy, již bylo zmíněno, že Evropská unie stále pochybuje o pravých úmyslech Číny, nicméně jak ukazují data mezi Čínou a Evropskou unií panuje silná provázanost v oblasti exportu. Dále je zajímavá pozice Jižní Afriky. Zde se ukazují záměry Číny v rámci působení na Jihoafrickém kontinentu.

### ***COVID-19 a jeho vliv na soft power***

Pandemie COVID-19 ovlivnila bezesporu celý svět. Nicméně Čína jakožto země, kde se nákaza COVID-19 objevila utrpěla na své už tak diskutabilní pověsti. Fakt, že světová pandemie, která doslova zastavila celý svět na 2 roky a uvedla světové ekonomiky do nepříznivých a ekonomicky těžkých situací, postavil Čínu do negativního spektra vnímání okolního světa. V rámci ***politických dopadů*** se prohloubily otázky zpochybňování čínské ideologie, otázky lidských práv a kompetence samotných představitelů Číny. Dále se začalo v mnohem větší míře spekulovat nad pravou povahou vztahů mezi pevninskou Čínou, Hongkongem a Tchaj-wanem. Pandemie měla samozřejmě vliv také na ekonomiku. Hlavním ***ekonomickým dopadem*** byla především ztráta důvěry ze strany zahraničních společností, které se začaly stahovat z Číny jak z důvodu nedůvěry, tak i rychle se zhoršující finanční situace. ***Dopady na zahraniční spolupráce*** byla také masivní. Vše začalo uzavřením hranic a pokračovalo přes zprávy o tom, že Čína manipuluje s výsledky souvisejícími právě s pandemií COVID-19. Dále také netransparentní zahraniční pomoc či údajné manipulování ze strany Číny se Světovou zdravotnickou organizací.

Uzavření hranic po celém světě mělo také signifikantní ***dopad na kulturu***. Kultura jakožto hlavní stavební prvek soft power, ale také jako jedna z největších předností Číny byla zásadním způsobem ovlivněna. Prvním aspektem jsou samozřejmě ušlé zisky z oblasti cestovního ruchu. Zde můžeme zmínit, že Čína je zem s největším počtem památek zapsaných na seznamu Světového kulturního dědictví UNESCO. Druhým a dalo by se spekulovat, že i možná ničivějším aspektem v rámci názoru na Čínu jsou mýty. Fakt, že se začaly vytvářet mýty například o konzumaci nakažené čínské divoké zvěře, či se začalo spekulovat o skutečné úrovni samotné osobní hygieny obyvatel Číny. V rámci ***protiepidemiologických opatření*** se společnost víceméně rozdělila. Po tom, co Čína

zavedla politiku nulové tolerance COVID-19<sup>16</sup> se začali objevovat podporovatelé vnímající tuto strategii jako razantní nicméně velmi efektivní řešení. Zároveň si Čína získala podporu v rámci vakcinace, což se také pozitivně projevilo v rámci výsledků Soft power indexu za rok 2022 (viz. Tabulka č. 2). Na druhou stranu se nově nastavená strategie natolik odlišovala od okolního světa, že mnozí začali spekulovat nad dodržením lidských práv, práva svobodné vůle a obecně otázky svobody a dobrovolnosti. Tento aspekt tedy zahrnuje otázky samotného vývoje vakcín, cestovní omezení, nošení ochranných pomůcek a očkování jako takového. V neposlední řadě je tu také aspekt zvýšení *rasismu vůči asijským komunitám*. Rasismus se prokazatelně zvýšil po vypuknutí pandemie a byly zaznamenány případy od slovního napadení až po fyzické, které bylo zaznamenáno hlavně na území Spojených států amerických pod pojmem „Asian Hate“<sup>17</sup>. Asijská komunita také čelila útokům v rámci sociálních sítí. (Chen a spol., 2020)

---

<sup>16</sup> Cílem Číny bylo od začátku pandemie držet počet nakažených co nejbližší hodnotě nula. Aby byl tento cíl dodržen, tak čínská vláda zavedla hromadné testování, zavedla přísná opatření a hromadné testování, umísťovala nakažené do karantén ve vládních zařízeních. Tyto karantény v případě Číny nezahrnovaly jedince jako takové nýbrž velké skupiny až celá města. Příkladem této politiky bylo, kdy Čína doslova šokovala svět v roce 2020, kdy zablokovala město Wu-chan (místo prvního případu nákazy) a uvěznila v domovech více než 11 milionů obyvatel. (VOA News, 2022, online)

<sup>17</sup> V průběhu pandemie COVID-19 došlo v New Yorku ke strmému nárůstu obtěžování, diskriminování a násilí vůči asijským komunitám či jedincům. Zejména se jednalo o starší lidi s asijskými rysy. Toto se dělo i navzdory tomu, že diskriminace a útoky na základě rasy, národnosti, věku či zdravotního znevýhodnění je podle zákona o lidských právech města New York nezákonné. Všechny tyto útoky vznikly v přímé návaznosti na pandemii COVID-19 v návaznosti na stigma pandemie jako takové, tak i na základě dezinformací šířenými v rámci společnosti. (NYC Human Rights, 2023, online)

**Tabulka č. 6 – Celkový počet případů COVID-19 celosvětově ke dni 28. února 2023 dle zemí**

Svět		679 905 737
1.	USA	105 266 332
2.	Indie	44 686 371
3.	Francie	39 616 580
4.	Německo	38 144 033
5.	Brazílie	37 038 230
6.	Japonsko	33 205 088
7.	Jižní Korea	30 513 721
8.	Itálie	25 576 852
9.	Velká Británie	24 341 615
10.	Rusko	22 272 470
11.	Turecko	17 042 722
12.	Španělsko	13 763 336
13.	Vietnam	11 526 917
14.	Austrálie	11 366 361
15.	Argentina	10 044 125
94.	<b>Čína</b>	<b>503 302</b>

Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Statista, 2023

V rámci tabulky č. 6 můžeme vidět celkový počet případů pandemie COVID-19 na světě spolu s TOP 15 zeměmi na světě. Jak vyplývá z tabulky č. 6, tak Čína se v rámci pořadí umístila až na 94. místě, což jistě ovlivnilo mnoho faktorů. Navzdory vzniklých kontroverzí v návaznosti na protiepidemiologických opatření nedá se na základě dat popřít jejich účinnost. Povinná vakcinace, nulová tolerance pandemie, karantény i uzavření hranic umožnily Číně udržet nákazu v méně hrozivých číslech oproti zbytku světa. Dle autorčina názoru i správní systém v Číně výrazným způsobem dopomohl k lepší kontrole nad šířením tohoto viru.

Nicméně v rámci této oblasti je nutné zmínit fakt, že mnoho, dá se říci i většina autorů tato čísla zpochybňují. To nás vrací k myšlence, do jaké míry Čína své statistiky upravuje a do jaké míry tedy reflektují skutečnou situaci. V návaznosti na tuto statistiku se tedy šíří názory, že počet nakažených i mrtvých byl násobně větší. Není pochyb o tom, že strategie, kterou Čína zavedla ovlivnila ve značné míře pandemii, ale jak se zdá, tak i svobodu a lidská

práva občanů Číny. Nicméně z podstaty celé strategie nulového Covidu vyplývá, že čínská vláda, jak je jejím zvykem, zvolila razantní řešení, které ovlivnilo mnoho aspektů fungování Číny, a to jak od ekonomiky přes obchod až po lidská práva.

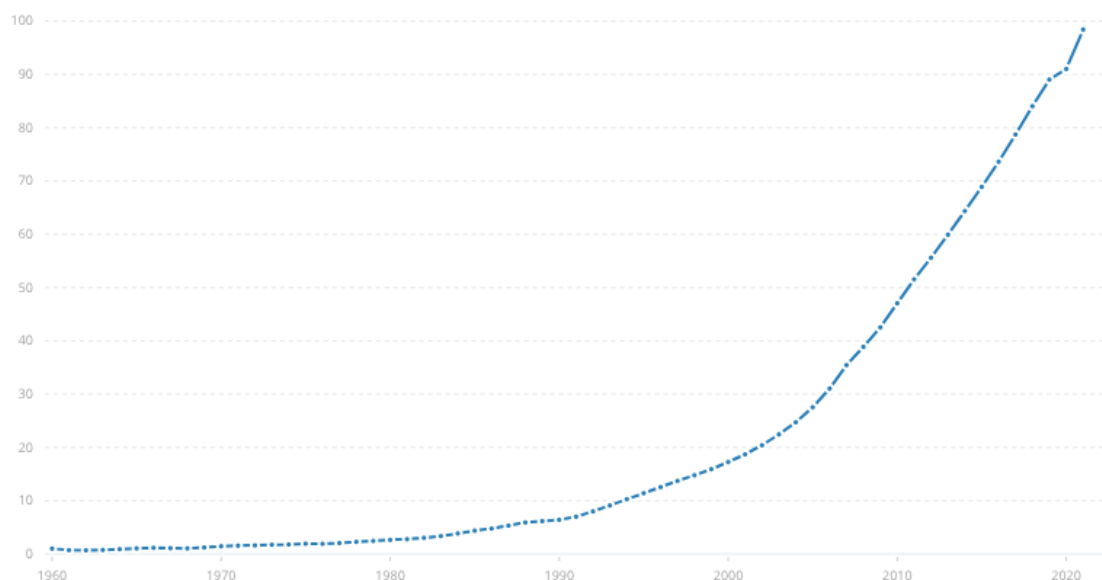
#### 4.4 Hard power

V rámci této podkapitoly se autorka zaměří na analýzu dle vybraných relevantních ukazatelů hard power Číny.

##### *Hrubý domácí produkt Číny*

Hrubý domácí produkt je jeden z nejčastěji využívaných ekonomických ukazatelů, který se využívá především k měření stavu ekonomiky země. Hrubý domácí produkt je celková tržní hodnota zboží a služeb vyrobených v dané zemi za dané časové období, obvykle za rok. Autorka si v rámci zhodnocení tohoto parametru zvolila hrubý domácí produkt konstantní, a to z důvodu, že tento ukazatel reflektuje inflaci.

**Graf č. 8 - Hrubý domácí produkt v Číně (constant) 1960–2021 (v amerických dolarech)**



Zdroj: World Bank, 2023



V rámci grafu č. 8 můžeme vidět vývoj hrubého domácího produktu Číny od roku 1960 až do roku 2021<sup>18</sup>. Čína v roce 2010 předstihla Japonsko a stala se druhou největší ekonomikou na světě. Od roku 2021 je největším vývozcem a druhým nejvyšším dovozcem na světě. Hlavní síla Číny ovšem vychází z velikosti její populace. Čína zaznamenává obrovský růst, který dle odhadů bude neustále růst. Zároveň ekonomická struktura Číny prochází neustálými změnami. Hlavní změnou v současné době představuje transformace z průmyslové ekonomiky na ekonomiku postavenou na službách. V roce 2019 se předpokládalo, že během následujícího období se čínská ekonomika stane největší ekonomikou světa. Tato prognóza se však nenaplnila. V současné době (2023) je již tento předpoklad spíše nepravděpodobný, a to s ohledem na zveřejněné výsledky sčítání lidu v předchozím období, kdy Čína nedosáhla předpokládaného růstu populace. Dalším faktorem je i stárnutí populace, které je obzvláště patrné ve velkých čínských městech.

Čínská ekonomika jako většina ekonomik na světě zažila propad v rámci světové pandemie COVID-19, jak také můžeme pozorovat na grafu č. 8. Dle odhadů by se čínská ekonomika měla v roce 2023 vzpamatovat, neboť v návaznosti na znovuotevření hranic by měla opětovná mobilita a aktivita obecně výrazně posílit globální ekonomiku. Ekonomika Číny by měla v roce 2023 vyrůst o 5,2 procenta, což znamená pozitivní zprávu jak pro Čínu samotnou, tak i pro celý svět, a to hlavně z důvodu, že se očekává, že Čína přispěje ke celosvětovému růstu bezmála třemi procenty. Čína stále čelí nezanedbatelným ekonomickým problémům, a to hlavně v oblasti realit, obav z vývoje pandemie či stárnutí populace a zpomalení růstu produktivity obyvatelstva. (Cerdeiro & Jain-Chandra, 2023, online)

V návaznosti na výroční zprávu pro Čínu vytvořenou Mezinárodním měnovým fondem je zdůrazněno, že Čínská ekonomika potřebuje komplexní restrukturalizaci v rámci aplikování nových makroekonomických politik či strukturálních reforem. Tato restrukturalizace by měla zajistit oživení přístupu a zároveň udržení vyváženého a inkluzivního růstu. (Cerdeiro & Jain-Chandra, 2023, online)

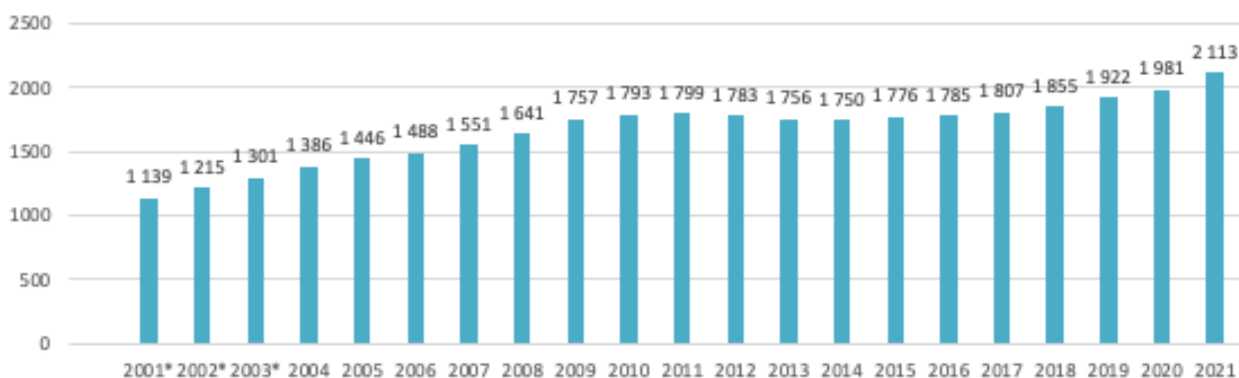
---

<sup>18</sup> Hodnota hrubého domácího produktu byla 17,734,062.65 milionů amerických dolarů.

## *Vojenské výdaje*

Vojenské výdaje jsou jedním z nejdůležitějších ukazatelů v rámci hodnocení hard power země. Tyto výdaje odrážejí nejen finanční rovinu, ale i záměry, které země má v návaznosti na to, kolik jsou připraveni investovat do tohoto sektoru.

**Graf č. 9 - Celosvětové vojenské výdaje od roku 2001 do roku 2021 (v bilionech amerických dolarů)**

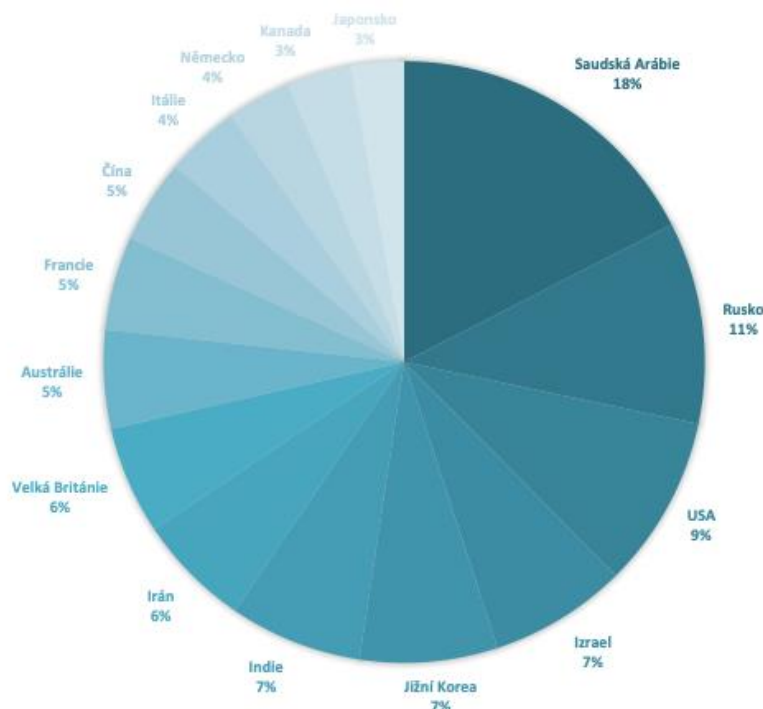


Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Statista, 2023

Na grafu č. 9 můžeme vidět, že vojenské výdaje na celém světě činily 2,11 bilionu amerických dolarů. Z toho počtu jenom Spojené státy americké představovaly 38 procent. Zároveň můžeme pozorovat, že globální vojenské výdaje zaznamenaly růst po dobu sedmi po sobě jdoucích let.

Na základě grafu č. 9 se dá říci, že v posledním desetiletí došlo k pouze malému nárůstu globálních vojenských výdajů. Samozřejmě se toto stanovisko nedá generalizovat ani rovnoměrně rozdělit. V období posledního desetiletí došlo k pozitivním změnám například v rámci několika asijských zemí, včetně velkého nárůstu z Číny. Oproti tomu byl zaznamenán pokles například u Spojeného království a Spojených států amerických. Navzdory tomu, že tyto hodnoty a fakta neodráží počet aktivních konfliktů, mohou minimálně signalizovat posuny v rámci bojových schopností v nadcházejících letech.

**Graf č. 10 - Vojenské výdaje jako podíl HDP v roce 2021 (v procentech)**



Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Statista 2023

Graf č. 10 nám ukazuje, že v podílu HDP<sup>19</sup> vydala Saudská Arábie za rok 2021 více na armádu než kterákoliv jiná země. Oproti tomu nejméně do armády investovalo Japonsko. Zajímavě se nám tu také promítá situace v Číně, kdy je vidět, že Čína investovala pouze 5 procent. Je nutno však zdůraznit, že Čína generuje každý rok vysoké HDP, takže 5 procent je vysoká částka.

Dá se konstatovat, že v hrubém vyjádření jsou právě Čína, Spojené státy americké a Indie zeměmi s nejvyššími vojenskými výdaji. Jedná se o země s vysokým počtem obyvatel tudíž menší země nejsou schopny konkurovat bez ohledu na to, kolik skutečně do armády investují. Z těchto důvodů jsou vytvářeny aliance jako je NATO<sup>20</sup>, kde se státy dohodly, že investují 2 procenta svého HDP do svých armád a zavázaly se k vzájemné podpoře v případě ozbrojeného konfliktu jakéhokoliv členského státu.

<sup>19</sup> Hrubý domácí produkt

<sup>20</sup> Severoatlantická aliance

### ***Globální index palební síly***

Od roku 2005 představuje globální index palební síly roční žebříček zemí na základě jejich vojenské síly. V rámci tohoto žebříčku je zohledňováno více než 60 různých faktorů. Faktory jsou rozděleny do sedmi kategorií, kterými jsou – pracovní síla, letectvo, geografie, námořní síla, finance, zdroje a pozemní síla. Původně se tento index vytvářel pouze s 25 zeměmi, nicméně v současné době se index rozšířil až na 145 zemí. Také každý rok jsou nově zahrnuty nové faktory za účelem zachycení měnící se dynamiky moci. V roce 2023 se v rámci tvorby tohoto indexu kladl velký důraz na přírodní a obnovitelné zdroje spolu se sdílenými hranicemi. Perfektní skóre v rámci tohoto indexu je 0,0000, což je nedosažitelné. Hodnoty indexu se tedy dají interpretovat tak, že čím menší hodnota, tím silnější je konvenční bojová schopnost země. (Hussain, 2023, online)

**Tabulka č. 7 - Nejsilnější armády světa podle globálního indexu palební síly (2022)**

<b>Země</b>	<b>Globální index palební síly</b>
<b>USA</b>	0.045
<b>Rusko</b>	0.050
<b>Čína</b>	<b>0.051</b>
<b>Indie</b>	0.098
<b>Japonsko</b>	0.120
<b>Jižní Korea</b>	0.126
<b>Francie</b>	0.128
<b>Velká Británie</b>	0.138

Zdroj: vlastní zpracování a úprava, Statista 2022

Z tabulky č. 7 je patrné pořadí TOP 8 zemí na světě. Čína si v rámci tohoto indexu vede velmi dobře a v roce 2022 se umístila na třetím místě. Toto umístění demonstruje čínskou sílu v oblastech zbrojení. Co se týče velikosti ozbrojených sil, tak Čína si drží své prvenství, neboť žádná ze světových armád se ani zdaleka neblíží velikosti té čínské. Dle dostupných údajů získaných v rámci výpočtu globálního indexu palební síly Čínská lidová republika disponuje kolem 2 milionů aktivních vojáků. Například Spojené státy americké pro porovnání mají výrazně méně aktivních vojáků, přibližně 1,4 milionu. Nicméně při zhodnocení všech faktorů se Spojené státy americké umístily na prvním místě v těsném závěsu se umístilo Rusko následované právě Čínou. (Armstrong, 2022, online)

Za rok 2023 se pořadí prvních top 3 zemí nezměnilo, nicméně předběžná čísla ukazují na neustále rostoucí vojenskou sílu a postupné zmenšování rozdílů právě mezi těmito zeměmi, Spojenými státy americkými, Ruskem a Čínou. V rámci porovnání těchto mocností tak Spojené státy americké dominují převážně v oblasti letectví, financí<sup>21</sup>, logistiky a geografie. Rusko disponuje lidským kapitálem, pozemní<sup>22</sup> a námořnickou silou a přírodními zdroji. Čína má oproti tomu největší námořnictvo na světě a jak již bylo zmíněno nejvyšší počet aktivních vojenských jednotek<sup>23</sup>. (Hussain, 2023, online)

Nicméně autor ve své analýze nebere v potaz ozbrojený konflikt na Ukrajině, který jistě ve velké míře ovlivňuje sílu Ruska. V této návaznosti je na místě předpokládat, že síla Ruska je tímto konfliktem značně snížena. Dá se tedy předpokládat, že Čína by se mohla v rámci následujících let posunout na druhou příčku za Spojené státy americké. Jestli se Rusko udrží na třetím místě, či jeho propad bude větší je předmětem spekulací a domněnek.

Pokud se zaměříme na regionální vojenskou sílu, tak ta je převážně soustředěna v oblasti Asie a Pacifiku. Dle údajů Globálního indexu palební síly je právě v Asii a Tichomoří zahrnuto celkem 26 zemí z nichž většina je vyhodnoceno z hlediska tohoto indexu hodnotícího vojenskou sílu mezi 25 nejmocnějšími zeměmi. Tyto výsledky naznačují rostoucí vojensko-politický vliv tohoto regionu. Asijský region, kam patří Čína a který zahrnuje nejvyšší počet zemí, je v současné době druhým nejmocnějším regionem, a to hlavně z důvodu, že nejen, že se sem řadí Čína, ale také například Rusko či Indie. Dalším ukazatelem sílícího vlivu této oblasti je, že index vyhodnotil 17 zemí z této oblasti jako „velmoc na vzestupu“. To signalizuje strategický posun v rámci geografie právě do Asie. V této návaznosti i v návaznosti na konflikt na Ukrajině Evropská unie, jakožto další region, projevila eminentní zájem o vojenský rozvoj. Hlavními důvody jsou snaha o snížení závislosti na Západu a dosažení jisté soběstačnosti v otázkách bezpečnosti, což má přímou souvislost s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině. (Hussain, 2023, online)

---

<sup>21</sup> Spojené státy americké disponují vojenským rozpočtem kolem 782 miliard dolarů (2022).

<sup>22</sup> Rusko má 12 950 tanků, 6 083 jednotek dělostřelectva a 3 860 raketových projektorů.

<sup>23</sup> Kolem 2 000 000 vojáků.

Čína je obecně brána jako tvrdá velmoc. Není překvapením, že jejím hlavním předpokladem a předností je právě armáda co se týče počtu mužů. V Číně sice existuje povinná dvouletá základní vojenská služba nicméně se jedná pouze o formalitu. Kolem roku 2011 byla vojenská služba osvobozena od povinného charakteru a je založena na formálnosti, a to hlavně z důvodu velkého zájmu o službu. V této návaznosti se armáda od přibližně roku 2011 skládá pouze z dobrovolníků a povinné odvody se neuplatňují. Čína také v návaznosti na rekrutování nových vojáků ustoupila od přísných pravidel jakými jsou například tetování na obličej či krku, piercing v uchu či 25% vyšší váha nebo v opačném případě 15% nižší váha, než je vojenská norma. V minulosti Čína pečlivě vybírala adepty do armády nicméně to se změnilo v návaznosti na jistou míru dobrovolnosti v rámci nabírání nových kadetů. Navzdory tomu, že povinná vojenská služba je v Číně jen formální a není v praxi uplatňována i tak pokud voják opustí tuto službu obdrží několik trestů. Příkladem jsou například zamezení podnikání, práce pro státní úřady cestování letadlem, vlakem či autobusem. Není také výjimkou, že v případě odchodu je daný jedinec nucen zaplatit veškeré výdaje za celý pobyt v rámci armády.

Není také tajemstvím, že současný prezident Číny má v oblibě vojenské přehlídky, a to hlavně z důvodu že demonstrují sílu a potenciál Číny. Prezident také uskutečnil několik kroků za účelem posílení věrnosti armády a zajištění kontroly.

## 5 Závěr

Předmětem této diplomové práce byla analýza soft power a hard power Číny vůči Evropě. Konkrétně si autorka stanovila hlavní cíl, kterým bylo identifikování prvků a podstaty soft a hard power Číny ve vztahu k evropským státům. Dílčím cílem potom bylo prostřednictvím srovnávacího návrhu této diplomové práce analyzování potencionálních rozdílů a společných rysů chování Číny vůči zemím Evropy. Na začátku autorka definovala že pokud by výsledky odhalili, že Čína ve svých vztazích využívá převážně nástroje hard power tak je nutné brát Čínu jako tvrdou velmoc v opačném případě, pokud se ukáže, že Čína využívá převážně nástroje soft power, tak je třeba ji vnímat v této souvislosti jako zemi využívající soft power. Hlavními přínosy této diplomové práce autorka stanovila jako dokument přispívající k pochopení čínských nástrojů hard power a soft power ale také jako dokument ukazující, zda by Čína měla být chápána jako hard power či soft power v návaznosti na mezinárodní vztahy se Evropskými státy.

Síla Číny je často diskutována v termínech obou sil. Hard power označuje vojenskou a ekonomickou sílu země, zatímco soft power označuje schopnost země ovlivňovat ostatní prostřednictvím kultury, hodnot a diplomacie. Po provedené analýze je autorka toho názoru že ačkoli Čína v posledních letech úspěšně implementuje prvky soft power do své strategie, výsledky a data stále indikují že Čína je velmocí, která je založena primárně na hard power. Čína ukázala pokrok v rámci kombinování obou sil a úspěšně je začleňuje do svých globálních programů nicméně nelze popřít fakt, že v rámci charakteru a podstaty fungování celé země Čína generuje velké množství finančního kapitálu, který následně investuje do vojenských výdajů. Analytická část také ukázala, že Čína má velký potenciál v rámci soft power. Ať už se jedná o velké kulturní dědictví či zlepšující se výsledky v oblasti soft power indexu. Na druhou stranu analýza také potvrdila sílu Číny právě v oblasti hard power, kde Čína generuje velký hrubý domácí produkt každý rok a zároveň patří mezi top 3 země co se týče vojenských výdajů na světě. Zároveň Čína disponuje největším počtem aktivních vojáků na světě.

S Čínou jsou spojené různé kontroverze. Svět neví, na jakou stranu se Čína v budoucnu obrátí. Čína v posledních letech aktivně investuje do soft power, která zahrnuje kulturní diplomacii, vzdělání a mediální dosah. To vše za účelem zvýšení svého globálního vlivu.

Ačkoli Čína podniká kroky, aby se stala v budoucnu velmocí disponující silnou soft power čeká jí velká překážka v podobě vyvrácení kontroverzí a názorů které o ní celosvětově kolují. Číně v její pověsti nepomáhá i fakt, že veškeré dostupné údaje a data nejsou stoprocentně dokazatelné. Jedná se pouze o odhady, které Čína poskytuje, ale nikde se nedá ověřit, zda jsou skutečně podle pravdy. Zároveň na základě zpracování této problematiky je autorka toho názoru, že hard power Číny je příliš tupá a postrádá potřebnou jemnost, což ji v mnohém limituje ve smyslu dosažení strategických cílů.

Co se týče vztahu mezi Čínou a Evropou, tak Čína je pro Evropu důležitým taktickým spojencem. Momentálně největší a nejdůležitější navázaná spolupráce mezi těmito stranami jsou přímé zahraniční investice právě z Číny do Evropy. Jak ukázala data v rámci analytické části Čína investuje do Evropy významnou a nezanedbatelnou sumu. Nicméně zde se opět naráží na problém důvěryhodnosti a transparentnosti úmyslu Číny. Dle analýzy dostupných dat a článku je nutné konstatovat, že Evropa je obezřetná vůči spolupráci s Čínou a snaží se nastavit spolupráci založena na poctivosti, transparentnosti a důvěře.

Dle autorčina názoru bude Čína brána jako tvrdá velmoc, a to hlavně z důvodu vytvořené nedůvěry a strachu z propagandy. Nicméně vzhledem k tomu, že největším konkurentem Číny jsou Spojené státy americké, je určitě k prospěchu Číny být vnímána jako silná velmoc. Nicméně je pro Čínu nezbytné pracovat na všech aspektech síly. Je důležité, aby Čína navázala na zlepšení v rámci roku 2022 v oblasti soft power a pracovala na obhájení či zlepšení transparentnosti v rámci rizikových oblastí, kterými jsou například Konfuciovi instituty či kontroverzní, a ne všemi přijata politika nulového Covidu. V rámci globální politiky, která je převážně v posledních letech otřesena pandemií či ozbrojenými konflikty je důležité, aby se v rámci vztahu budovala hlavně důvěra. Čína v rámci svého politického zřízení a netransparentnosti v rámci svých záměrů budí nedůvěru a skeptičnost. Tato skeptičnost se projevuje převážně v oblasti nové hedvábné stezky či právě přímých zahraničních investic, kdy je na pováženou spekulovat o primárních zájmenech, které Čína sleduje. Čína díky těmto investicím dostává možnost manipulovat se závislými státy, a to vyvolává nedůvěru ze strany právě Evropy.



Není pochyb o tom, že Čína významně investovala do obou sil, nicméně jejich účinnost je stále předmětem debat. Ačkoliv analýzy provedené v této diplomové práci ukázaly vliv obou sil, například u soft power je velmi těžké ji objektivně zhodnotit. Číně se nedá upřít ekonomická a vojenská dominance, nicméně i tak je Čína kritizována v oblasti přístupu k projektování vlastní moci. Tento přístup se jeví jako neomalený, direktivní a postrádá strategickou rafinovanost. A přestože si čínská kultura a jazyk získaly v některých částech světa popularitu, tak nelze přehlédnout fakt, že celosvětově existují obavy z cenzury a propagandy v rámci čínských vzdělávacích systémů a čínských médiích.

Autorka vnímá, že v rámci tohoto tématu je mnoho prostoru pro další výzkum, který by do větší hloubky mohl prozkoumat pozadí této problematiky. Existuje mnoho dalších směrů a oblastí které se mohou v této problematice hlouběji zkoumat. Jedním nejvíc palčivých témat v současné době je například povaha ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Čína je v rámci tohoto konfliktu velmi často zmiňovaná, neboť svět neví, na jakou stranu se Čína přidá. Ať se přidá na jakoukoliv stranu je jisté, že to do velké míry ovlivní vývoj událostí. Tento výrok se také dá aplikovat na veškeré další možné události tohoto typu, protože v rámci globální vztahu je Čína silným hráčem, který může ovlivňovat celosvětové události.

Autorka věří že tato diplomová práce přinesla nový náhled na Čínu jako takovou, ale také nový způsob, jak ji vnímat z hlediska neútočného úhlu pohledu v komparaci s tradičním pohledem ze strany hard power.

## 6 Seznam použitých zdrojů

About SIPRI. In: Sipri.org [online]. Stockholm: STOCKHOLM INTERNATIONAL PEACE RESEARCH INSTITUTE, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.sipri.org/about>

About Us. In: Hanban official website [online]. Čína: Hanban, 2017 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [http://english.hanban.org/node\\_7719.htm](http://english.hanban.org/node_7719.htm)

Annual flow of foreign direct investments from China to Europe from 2011 to 2021. In: Statista.com [online]. Německo: Statista, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/277991/cash-flow-of-chinese-direct-investments-to-europe/>

Annual outflow of foreign direct investment (FDI) from China between 2011 and 2021. In: Statista.com [online]. Německo: Statista, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/858019/china-outward-foreign-direct-investment-flows/>

ARMITAGE, Richard a Joseph NYE. CSIS Commission on Smart Power: A smarter, more secure America. Washington: CSIS Press, 2007. ISBN 9780892065103.

BATES, Gill a Huang YANZHONG. Sources and limits of Chinese 'soft power'. 2006, 48(2), 17-36. Dostupné z: doi:10.1080/00396330600765377

Belt and Road Initiative. In: Velvyslanectví České republiky v Pekingu [online]. Česká republika: Velvyslanectví České republiky v Pekingu, 2018 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [https://www.mzv.cz/beijing/cz/politika/vzajemne\\_vztahy/obor/index.html](https://www.mzv.cz/beijing/cz/politika/vzajemne_vztahy/obor/index.html)

BERNKOPF, Nancy a Bonnie GLASER. Should the United States Abandon Taiwan? In: CSIS [online]. Washington: Washington Quaterly, 2011 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/legacy\\_files/files/publication/twq11autumntuckerglaser.pdf](https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/legacy_files/files/publication/twq11autumntuckerglaser.pdf)

BLANCHARD, Jean-Marc a Fuija LU. Thinking Hard About Soft Power: A Review and Critique of the Literature on China and Soft Power. Johns Hopkins University Press. USA, 2012, 36(4), 565-589. Dostupné z: doi:10.1353

BLANCHARD, Ben a Yimou LEE. China could flex military muscles to pressure Taiwan post-election. In: REUTERS [online]. Londýn: Reuters, 2020 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-taiwan-election-analysis/china-could-flex-military-muscles-to-pressure-taiwan-post-election-idUSKBN1ZC0LE>.

CERDEIRO, Diego A. a Sonali JAIN-CHANDRA. China's Economy is Rebounding, But Reforms Are Still Needed. In: Imf.org [online]. Washington: International Monetary Fund, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2023/02/02/cf-chinas-economy-is-rebounding-but-reforms-are-still-needed>

COLE, Bernard D. China's Evolving Military Strategy against Taiwan. In: The National Bureau of Asian Research [online]. Washington: The National Bureau of Asian Research, 2018 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.nbr.org/publication/chinas-evolving-military-strategy-against-taiwan/>;

Constitution and By-Laws of the Confucius Institutes. In: Hanban official website [online]. Čína: Hanban, 2017 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [http://english.hanban.org/node\\_7880.htm](http://english.hanban.org/node_7880.htm)

CONTO, Niccolo. Ranked: Top 10 Countries by Military Spending. In: Visualcapitalist.com [online]. Vancouver: Visual Capitalist, 2022 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.visualcapitalist.com/ranked-top-10-countries-by-military-spending/>

COOPER, Robert. Hard Power, Soft Power and the Goals of Diplomacy. American Power in the 21st Century. 2004, 167-180. Dostupné z: doi:D. Held & M. Koenig-Archibugi, eds. American Power in the 21st Century

DELISLE, Jacques. Political-Legal Implications of the July 2016 Arbitration Decision in the Philippines-prc Case Concerning the South China Sea: The United States, China, and International Law. *Asian Yearbook of International Law*. 2015, 21(1), 49-82. Dostupné z: doi: [https://doi.org/10.1163/9789004344556\\_005](https://doi.org/10.1163/9789004344556_005)

DELISLE, Jacques. *United States-Taiwan Relations*. The Chinese University of Hong Kong Press. 2018, 18(3), 13-60. Dostupné z: doi: <https://www.jstor.org/stable/26484531>

Deng Xiaoping: Chinese leader. In: *Britannica.com* [online]. USA: Britannica, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Deng-Xiaoping>

DE LUCE, Dan. With the world focused on COVID-19, China is flexing its muscles from Hong Kong to the Himalayas. In: *NBC News* [online]. New York: NBC News, 2020 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.nbcnews.com/news/world/world-focused-covid-19-china-flexing-its-muscles-hongkong-n1231635>

DI CARLO, Ivano. EU-China think tank exchanges. In: *Epc.eu* [online]. Brusel: European Policy Centre, 2022 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.epc.eu/en/projects/EU-China-think-tank-exchanges~495f34>

DOSHI, Rush. Hu's to blame for China's foreign assertiveness?. In: *Brookings.edu* [online]. Washington: BROOKINGS, 2021 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.brookings.edu/articles/hu-to-blame-for-chinas-foreign-assertiveness/>

Distribution of Chinese exports in 2022, by trade partner. In: *Statista.com* [online]. Německo: Statista, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/270326/main-export-partners-for-china/>

Estimated expenditure on the military in China in current prices from 1990 to 2021. In: *Statista.com* [online]. Německo: Statista, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/267035/china-military-spending/>

FATIMA, Ahmed. A strategic shift in the foreign policy of Pakistan under CPEC. In: Asia Dialogue [online]. Pakistan: Asia Dialogue, 2019 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://theasiadialogue.com/2019/03/29/astrategic-shift-in-the-foreign-policy-of-pakistan-under-cpec/>

FDI restrictiveness. In: Data.oecd.org [online]. Francie: OECD, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/fdi/fdi-restrictiveness.htm#indicator-chart>

FRIEDBERG, Aaron L. The Sources of Chinese Conduct: Explaining Beijing's Assertiveness. In: Iberchina.org [online]. Washington: Washington Quaterly, 2015 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [https://www.iberchina.org/files/2016/foreign\\_policy\\_china\\_friedberg.pdf](https://www.iberchina.org/files/2016/foreign_policy_china_friedberg.pdf)

FUNAIOLE, Matthew P., Brian HART, Bonnie S. GLASER a Bonnie CHAN. Understanding China's 2021 Defense Budget. In: Center For Strategic & International Studies [online]. Washington: CFSIS, 2021 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.csis.org/analysis/understanding-chinas-2021-defense-budget>

GALLAROTTI, Giulio M. What it is, why it's important, and the conditions for its effective use. *Journal of Political Power*. 2011, 4(1), 25-47. Dostupné z: doi:10.1080/2158379X.2011.557886

GDP (constant LCU) - China. In: Data.worldbank.org [online]. Washington: World Bank, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z:

<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KN?locations=CN>

GDP (constant 2015 US\$) - European Union. In: Data.worldbank.org [online].

Washington: World Bank, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z:

<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD?locations=EU>

GLASER, Charles L. A U.S.-China Grand Bargain? The Hard Choice between Military Competition and Accommodation. *International Security*. 2015, 39(4), 49-90. Dostupné z: doi: <https://www.jstor.org/stable/24480607>

GLASER, Charles. Will China's Rise Lead to War? Why Realism Does Not Mean Pessimism. *Foreign Affairs*. 2011, 90(2), 80-91. Dostupné z: doi: <https://www.jstor.org/stable/25800459>

Global military spending from 2001 to 2021. In: Statista.com [online]. Německo: Statista, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/264434/trend-of-global-military-spending/>

Global Soft Power Index. In: Sdgpulse.org [online]. Švýcarsko: SDG Pulse, 2022 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://sdgpulse.unctad.org/glossary/global-soft-power-index/>

Global Soft Power Index 2022: USA bounces back better to top of nation brand ranking. In: Brandfinance.com [online]. Washington: Brand Finance, 2022 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://brandfinance.com/press-releases/global-soft-power-index-2022-usa-bounces-back-better-to-top-of-nation-brand-ranking>

GREEN, Mark A. China Is the Top Trading Partner to More Than 120 Countries. In: Wilsoncenter.org [online]. Washington: The Wilson Center, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/china-top-trading-partner-more-120-countries>

GREEN, Michael J. a Daniel M. KLIMAN. China's Hard Power and the Potential for Conflict in Asia. *SERI Quaterly*. 2011, 4(2), 33-41. Dostupné z: doi: <https://www.proquest.com/openview/5c196815369a8b0e53170b53165eebe6/1?pq-origsite=gscholar&cbl=54960>

GRIFFITH, Breda. Middle-Income Trap. World Bank Group. World Bank Group eLibrary, 2011. Dostupné z: doi: [https://doi.org/10.1596/9780821387856\\_CH04](https://doi.org/10.1596/9780821387856_CH04)

GUOCUO, Zhang. Studies on China's Cultural Soft Power in 2009. Shehui Kexue Wenxian Press. 2011, 37-38.

HACKBARTH, James R. Soft Power and Smart Power in Africa. 1-19. Dostupné z: doi: <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA517405.pdf>

HENG, Yee-Kuang. Mirror, mirror on the wall, who is the softest of them all?: Evaluating Japanese and Chinese strategies in the 'soft' power competition era. 2010, 10(2), 275-304. Dostupné z: doi: <https://doi.org/10.1093/irap/lcp023>

HEYWOOD, Andrew. Politics (Palgrave Foundations). 3. Camden: Palgrave Macmillan, 2011. ISBN 9780333645109.

Hu Jintao Calls for Enhancing "Soft Power" of Chinese Culture. In: Beijing Review [online]. China: Xinhua News Agency, 2007 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [http://www.bjreview.com.cn/17thCPC/txt/2007-10/15/content\\_80539.htm](http://www.bjreview.com.cn/17thCPC/txt/2007-10/15/content_80539.htm)

HUSSAIN, Muhammad Estiak. Global Firepower 2023 Military Strength Ranking: A Global Comparison. In: Thegeopolitics.com [online]. New York: TGP, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://thegeopolitics.com/global-firepower-2023-military-strength-ranking-a-global-comparison/>

JENCKS, Harlan W. Chinese Evaluations of "Desert Storm": Implications for PRC Security. Journal of East Asian Affairs. 1992, 6(2), 447-477. Dostupné z: doi: <https://www.jstor.org/stable/i23253939>

CHEN, Huimin, Zeyu ZHU, Fanchao QI, Yining YE, Zhiyuan LIU, Maosong SUN a Jianbin JIN. Country Image in COVID-19 Pandemic: A Case Study of China. JOURNAL OF LATEX CLASS FILES. 2020, 14(8), 1-12. Dostupné z: doi: <https://arxiv.org/pdf/2009.05817.pdf>

China. In: Global.georgetown.edu [online]. Washington: Berkley Center for Religion, Peace, and World Affairs, 2013 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [https://global.georgetown.edu/georgetown\\_units/berkley-center-for-religion-peace-and-world-affairs](https://global.georgetown.edu/georgetown_units/berkley-center-for-religion-peace-and-world-affairs)

China and the EU in Climate Geopolitics. In: Eias.org [online]. Brusel: EIAS, 2022 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://eias.org/publications/op-ed/china-and-the-eu-in-climate-geopolitics%EF%BF%BC/>

China Is the Top Trading Partner to More Than 120 Countries. In: Joint-research-centre.ec.europa.eu [online]. Belgie: European Commission, 2019 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-mission-statement-work-programme/facts4eufuture/china-challenges-and-prospects-industrial-and-innovation-powerhouse/chinas-restrictions-fdi-are-much-stronger-eu-and-us\\_en](https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-mission-statement-work-programme/facts4eufuture/china-challenges-and-prospects-industrial-and-innovation-powerhouse/chinas-restrictions-fdi-are-much-stronger-eu-and-us_en)

Chinese investment in Europe is increasing. In: Economist.com [online]. USA: The Economist, 2018 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [https://www.economist.com/graphic-detail/2018/10/10/chinese-investment-in-europe-is-increasing?gclid=CjwKCAjwq-WgBhBMEiwAzKSH6NOBRsR7S3RBwBa8DWDJii0-jcsDa1A9Hec7hLFsMOMZsN4vxsL-rxoC-Q0QAvD\\_BwE&gclidsrc=aw.ds](https://www.economist.com/graphic-detail/2018/10/10/chinese-investment-in-europe-is-increasing?gclid=CjwKCAjwq-WgBhBMEiwAzKSH6NOBRsR7S3RBwBa8DWDJii0-jcsDa1A9Hec7hLFsMOMZsN4vxsL-rxoC-Q0QAvD_BwE&gclidsrc=aw.ds)

China Regional Snapshot: The European Union & the United Kingdom. In: Foreignaffairs.house.gov [online]. Velká Británie: Foreign Affairs, 2022 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://foreignaffairs.house.gov/china-regional-snapshot-the-european-union-the-united-kingdom/>

China soft power 30. In: Softpower30.com [online]. Portland: The Soft Power 30, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://softpower30.com/country/china/>

Joint Conference of Asian Confucius Institutes along the Belt and Road Held in Bangkok. In: Hanban official website [online]. Čína: Hanban, 2017 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [https://www.szgoldbaby.com/html/article2017-0912content\\_698528.html](https://www.szgoldbaby.com/html/article2017-0912content_698528.html)

KURLANTZICK, Joshua. Charm Offensive: How China's Soft Power Is Transforming the World. In: ProQuest Ebook Central [online]. USA: Yale University Press, 2007 [cit. 2023-04-02]. Dostupné z: <http://ebookcentral.proquest.com/lib/uu/detail.action?docID=3420249>



Learning mobility statistics. In: Ec.europa.eu [online]. Lucembursko: Eurostat, 2022 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Learning\\_mobility\\_statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Learning_mobility_statistics)

LEE, Jeongseok. Back to Normal? The End of the THAAD Dispute between China and South Korea. In: Jamestown China Brief [online]. Washington: Jamestown China Brief, 2017 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://jamestown.org/program/back-normal-end-thaad-dispute-china-south-korea/>

LEONARD, Mark, Catherine STEAD a Conrad SMEWING. Public Diplomacy. London: The Foreign Policy Centre, 2002. ISBN 1-903558-131.

LIFF, Adam P. a John IKENBERRY. Racing toward Tragedy? China's Rise, Military Competition in the Asia Pacific, and the Security Dilemma. In: Belfer Center [online]. USA: Belfer Center for Science and International Affairs, 2014 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.belfercenter.org/publication/racing-toward-tragedy-chinas-rise-military-competition-asia-pacific-and-security>

LOONEY, Dennis a Natalia LUSIN. Enrollments in Languages Other than English in United States Institutions of Higher Education, Summer 2016 and Fall 2016. In: Modern Language Association [online]. USA: MLA, 2019 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.mla.org/content/download/110154/2406932/2016-Enrollments-Final-Report.pdf>.

LUFT, Oliver. China to broadcast in English in European supermarkets. In: The Guardian [online]. Londýn: The Guardian, 2009 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/business/2009/jun/29/china-television-supermarket-embassy>

MACIKENAITE, Vida. China's economic statecraft: the use of economic power in an interdependent world, *Journal of Contemporary East Asia Studies*. *Journal of Contemporary East Asia Studies*. 2020, 9(2), 108-126. Dostupné z: doi:10.1080/24761028.2020.1848381

MCGIFFERT, Carola, Edward C. CHOW a Andrew C. KUCHINS. Chinese soft power and its implications for the United States: Competition and cooperation in the developing world. In: Center For Strategic & International Studies [online]. Washington: CSIS, 2009 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.csis.org/analysis/chinese-soft-power-and-its-implications-united-states>

MEAD, Walter Russell. America's Sticky Power. In: Foreign Policy [online]. Washington: Foreign Policy, 2009 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://foreignpolicy.com/2009/10/29/americas-sticky-power/>

Military expenditure as percentage of gross domestic product (GDP) in highest spending countries 2021. In: Statista.com [online]. Německo: Statista, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/266892/military-expenditure-as-percentage-of-gdp-in-highest-spending-countries/>

MINGJIANG, Li. China Debates Soft Power. The Chinese Journal of International Politics. 2008, 2(2), 287-308. Dostupné z: doi: <https://www.jstor.org/stable/48615681>

MORRISON, J. Stephen, Mark BELLAMY a Kathleen HICKS. Strengthening AFRICOM's Case. In: Center For Strategic & International Studies [online]. Washington: CSIS, 2008 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.csis.org/analysis/strengthening-africoms-case>

NOSSEL, Suzanne. Smart power. JSTOR. 2004, 83(2), 131-142. Dostupné z: doi: <http://www.jstor.org/stable/20033896>

Number of coronavirus (COVID-19) cases worldwide as of March 28, 2023, by country or territory. In: Statista.com [online]. Německo: Statista, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/1043366/novel-coronavirus-2019ncov-cases-worldwide-by-country/>

NYE, Joseph S. Public Diplomacy and Soft Power. 2008, (616), 94-109. Dostupné z: doi: <https://www.jstor.org/stable/25097996>

NYE, Joseph S. Soft power. Foreign Policy. 1990, 20(80), 153-171. Dostupné z: doi: <https://doi.org/10.2307/1148580>

NYE, Joseph S. Soft Power: The Means to Success in World Politics. New York: Public Affairs, 2004. ISBN 9781586483067.

NYE, Joseph S. Understanding International Conflicts: An Introduction to Theory and History (7th Edition). 7. New York: Pearson, 2009. ISBN 978-0205658879.

Oboustranně prospěšná spolupráce (win-win). In: SINOPSIS [online]. Praha: Sinopsis, 2020 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopsis/oboustranne-prospesna-spoluprace-win-win/>

PEI, Minxin. Chinese Foreign Policy After Hu. In: Thediplomat.com [online]. Washington: The Diplomat, 2008 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://thediplomat.com/2011/07/chinese-foreign-policy-after-hu/>

POMFRET, John. Xi is leading China's aggressive new strategy, but he didn't invent it. In: The Washington Post [online]. Washington: Washington Post, 2021 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [https://www.washingtonpost.com/outlook/xi-is-leading-chinas-aggressive-new-strategy-but-he-didnt-invent-it/2021/09/16/6ff5a9f6-0683-11ec-a654-900a78538242\\_story.html](https://www.washingtonpost.com/outlook/xi-is-leading-chinas-aggressive-new-strategy-but-he-didnt-invent-it/2021/09/16/6ff5a9f6-0683-11ec-a654-900a78538242_story.html)

Population, total - China. In: Data.worldbank.org [online]. Washington: World Bank, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=CN>

Population, total – European Union. In: Data.worldbank.org [online]. Washington: World Bank, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z:

<https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=EU>

Regional Trading Agreements. In: Corporatefinanceinstitute.com [online]. Vancouver: CFI, 2022 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z:

<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/economics/regional-trading-agreements/>

Regional Trading Agreements. In: Rtais.wto.org [online]. Ženeva: WTO, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <http://rtais.wto.org/UI/PublicMaintainRTAHome.aspx>

Research and development expenditure (% of GDP) - China. In: Data.worldbank.org [online]. Ženeva: World Bank, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z:

<https://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.GD.ZS?locations=CN>

Research and development expenditure (% of GDP) - European Union. In:

Data.worldbank.org [online]. Washington: World Bank, 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.GD.ZS?locations=EU>

RIEFFEL, Lex a Sarah ZALUD. International Volunteering: Smart Power. In: The Brookings Institution [online]. Washington: BROOKINGS, 2006 [cit. 2023-03-24].

Dostupné z: <https://www.brookings.edu/research/international-volunteering-smart-power/>

SANDS, Gary. Are Confucius Institutes in the US Really Necessary?: The teaching of Chinese language and culture in the U.S. will remain important, but are Chinese government funded institutes the best option?. In: The Diplomat [online]. Washington: The Diplomat, 2021 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://thediplomat.com/2021/02/are-confucius-institutes-in-the-us-really-necessary/>

SCOBELL, Andrew, David LAI a Roy KAMPHAUSEN. Chinese Lessons from Other Peoples' Wars. In: Strategic Studies Institute [online]. USA: U.S. Army War College, 2011 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA553490.pdf>

SELMIER, W. Travis a Chan Hoon OH. The Power of Major Trade Languages in Trade and Foreign Direct Investment. Taylor & Francis online. 2013, 20(3), 486-514. Dostupné z: doi: <https://doi.org/10.1080/09692290.2011.648567>

SHAH, Syed Hasanat, Hafsa HASNAT a Steven ROSEFIELDE. Comparative Analysis of Chinese and Indian Soft Power Strategy. Chinese Political Science Review. 2017, 9(2), 268-288. Dostupné z: doi: <https://doi.org/10.1111/aspp.12313>

SCHLOSZMANN, KRISTIÁN. Konfuciovy instituty: bezpečnostní riziko, nebo příležitost? In: Asiaskop [online]. Česká republika: Asiaskop, 2022 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.asiaskop.cz/analyzy-komentare/konfuciovy-instituty-bezpecnostni-riziko-nebo-prilezitost>

SHAMBAUGH, David. China's Soft-Power Push: The Search for Respect. Council on Foreign Relations. 2015, 94(4), 99-107. Dostupné z: doi: <https://www.jstor.org/stable/24483821>

SMITH-WINDSOR, Dr. Brooke A. Hard Power, Soft Power reconsidered. In: Journal Forces [online]. Canada: Canadian Military Journal, 2000 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <http://www.journal.forces.gc.ca/vo1/no3/doc/50-56-eng.pdf>

Soft Power Leads to Better Ties. In: The Korea Times [online]. Jižní Korea: The Korea Times, 2008 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [http://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2019/07/719\\_29271.html,%202023-01-15](http://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2019/07/719_29271.html,%202023-01-15)

SPENCER, Richard. China's President Hu Jintao visits Japan. In: Telegraph.co.uk [online]. Beijing: The Telegraph, 2008 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/china/1930258/Chinas-President-Hu-Jintao-visits-Japan.html>

STEINBERG, James B. Real Leaders Do Soft Power: Learning the Lessons of Iraq. In: The Washington Quarterly [online]. Washington: CSIS, 2008 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [http://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/legacy\\_files/files/publication/twq08springsteinberg.pdf](http://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/legacy_files/files/publication/twq08springsteinberg.pdf)

Stockholm International Peace Research Institute: SIPRI Annual Report 2010. In: SIPRI [online]. Beijing: Shishi Press 2011, 2011 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.sipri.org/sites/default/files/2016-03/SIPRIYB10summary.pdf>

SUIHENG, Zhao. China and the South China Sea Arbitration: Geopolitics Versus International Law. *Journal of Contemporary China*. 2018, 27(109), 1-15. Dostupné z: doi: <https://doi.org/10.1080/10670564.2017.1363012>

SWAINE, Michael D. a Ashley J. TELLIS. *Interpreting China's Grand Strategy: Past, Present, and Future*. Washington: RAND Corporation, 2000. ISBN 0-8330-2767-0.

SWAINE, Michael D. Chinese Views on South Korea's Deployment of THAAD. In: Hoover.org [online]. Čína: China Leadership Monitor, 2017 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.hoover.org/sites/default/files/research/docs/clm52ms.pdf>

The Countries With the Highest Military Expenditure. In: Statista.com [online]. Německo: Statista, 2022 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.statista.com/chart/9100/the-top-15-countries-for-military-expenditure-in-2016/>

The President's Emergency Plan for AIDS Relief. In: The U.S. Commitment to Global HIV/AIDS [online]. USA: UNAIDS, 2009 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://files.hiv.gov/s3fs-public/2010-04-25-pacha-waf.pdf>

The World's Most Powerful Militaries. In: Statista.com [online]. Německo: Statista, 2022 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.statista.com/chart/20418/most-powerful-militaries/>

THU, Huong Le. China's dual strategy of coercion and inducement towards ASEAN. *The Pacific Review*. 2019, 32(1), 20-36. Dostupné z: doi:10.1080/09512748.2017.1417325

TIAN, Yew Lun a Yimou LEE. China holds assault drills near Taiwan after 'provocations'. In: REUTERS [online]. London: Reuters, 2021 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/china/china-says-military-drills-near-taiwan-were-response-provocations-2021-08-17/>

WAGNER, Christian. From Hard Power to Soft Power? Ideas, Interaction, Institutions, and Images in India's South Asia Policy. In: Heidelberg Papers in South Asian and Comparative Politics [online]. Německo: South Asia Institute, 2005 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://d-nb.info/1203758456/34>

WANG, Hongying a Yeh-Chung LU. The Conception of Soft Power and its Policy Implications: a comparative study of China and Taiwan. *Journal of Contemporary China*. 2008, 17(56), 425-447. Dostupné z: doi: <https://doi.org/10.1080/10670560802000191>

What Do Overseas Visits Reveal about China's Foreign Policy Priorities?. In: *China Power* [online]. 2021 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://chinapower.csis.org/diplomatic-visits/>

What Is China's 'Zero-COVID' Policy?. In: *Voanews.com* [online]. Čína: China News, 2022 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.voanews.com/a/what-is-china-s-zero-covid-policy-/6854291.html>

WILSON, Ernest J. Hard Power, Soft Power, Smart Power. *Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 2008, 616(1), 110-124. Dostupné z: doi: <http://www.jstor.org/stable/25097997>

XI, Jinping. Secure a Decisive Victory in Building a Moderately Prosperous Society in All Respects and Strive for the Great Success of Socialism with Chinese Characteristics for a New. In: 19th National Congress of the Communist Party [online]. Čína: 19th National Congress of the Communist Party, 2017 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [http://www.xinhuanet.com/english/download/Xi\\_Jinping's\\_report\\_at\\_19th\\_CPC\\_National\\_Congress.pdf](http://www.xinhuanet.com/english/download/Xi_Jinping's_report_at_19th_CPC_National_Congress.pdf)

ZHAO, Suisheng. Chinese Foreign Policy under Hu Jintao: The Struggle between Low-Profile Policy and Diplomatic Activism. *The Hague Journal of Diplomacy*. 2010, 5(4), 357-378. Dostupné z: doi: <https://doi.org/10.1163/187119110X531840>

ZHAO, Suisheng. *The Dragon Roars Back: Transformational Leaders and Dynamics of Chinese Foreign Policy*. ISBN 9781503630888.

XI, Jinping. Speech at the Meeting Commemorating the 40th Anniversary of the Message to Taiwan Compatriots: Working Together to Realize Rejuvenation of the Chinese Nation and Advance China's Peaceful Reunification. In: Taiwan Work Office of the CPC Central Committee [online]. Taiwan: Taiwan Work Office, 2019 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [http://www.gwytb.gov.cn/wyly/201904/t20190412\\_12155687.htm](http://www.gwytb.gov.cn/wyly/201904/t20190412_12155687.htm)

XI, Jinping. Speech delivered by Xi Jinping at the first session of the 13th NPC. In: *China Daily* [online]. Čína: China Daily, 2018 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.chinadailyhk.com/articles/184/187/127/1521628772832.html>

YUNKAI, Tang. Education: Confucius Teaching Chinese Abroad. In: *Beijing Review.com* [online]. Beijing: Beijing Review, 2010 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: [http://www.bjreview.com.cn/life/txt/2010-01/04/content\\_237885.htm](http://www.bjreview.com.cn/life/txt/2010-01/04/content_237885.htm)

构建和谐世界主张的基本内容. In: Official news website of the Communist Party of China [online]. Čína: Official news website of the Communist Party of China, 2017 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <http://theory.people.com.cn/n/2012/1028/c350806-19413176.htm>



## Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

### 6.1 Seznam obrázků

Obrázek č. 1 - Zahraniční investice a obchod Číny s EU a Spojeným královstvím od roku 2000 do 2021 v miliardách EUR .....	57
---	----

### 6.2 Seznam tabulek

Tabulka č. 1- Regionální obchodní dohody uzavřené za vlády Hu Jintaa a Xi Jinpinga ....	40
Tabulka č. 2 - Země s nejvyššími vojenskými výdaji za rok 2021 (v miliardách amerických dolarů).....	43
Tabulka č. 3 - Výdaje na výzkum a vývoj v Číně od roku 2010 až do 2020.....	46
Tabulka č. 4 - Výdaje na výzkum a vývoj v EU od roku 2010 až do 2020.....	47
Tabulka č. 5 - Top 10 zemí v rámci Soft Power Indexu za rok 2022 .....	51
Tabulka č. 6 – Celkový počet případů COVID-19 celosvětově ke dni 28. února 2023 dle zemí.....	63
Tabulka č. 7 - Nejsilnější armády světa podle globálního indexu palební síly (2022).....	68

### 6.3 Seznam grafů

Graf č. 1 – Vojenské výdaje v Číně od roku 1990–2021 (v bilionech amerických dolarů)	42
Graf č. 2 - Komparace výdajů na výzkum a vývoj Číny a EU od roku 2010 až do 2020 HDP (konstantní americký dolar z roku 2015).....	48
Graf č. 3 - Pozice Číny v rámci ekonomické power mezi 30 zeměmi v rámci soft power indexu.....	50
Graf č. 4 - Celkové roční zahraniční investice z Číny od roku 2011–2021 (v mld. amerických dolarů) .....	54
Graf č. 5 – Roční zahraniční investice z Číny do Evropy od roku 2011–2021 (v mld. amerických dolarů) .....	55
Graf č. 6 - Restrikce v rámci přímých zahraničních investic Čína a Evropská unie (2018-2020) .....	59

Graf č. 7 – Hlavní exportní partneři Číny v roce 2022 (a bilionech juanů).....	60
Graf č. 8 - Hrubý domácí produkt v Číně (constant) 1960–2021 (v amerických dolarech)	64
Graf č. 9 - Celosvětové vojenské výdaje od roku 2001 do roku 2021 (v bilionech amerických dolarů) .....	66
Graf č. 10 - Vojenské výdaje jako podíl HDP v roce 2021 (v procentech) .....	67